

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

16'ncı Toplantı
17 Mart 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELELER

- 1.- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün (TPAO) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 2.- Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 1/1/2017-4/4/2017 hesap döneminin görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

16'ncı Toplantı

17 Mart 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.35'te açıldı.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü (TPAO) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları ibra edildi.

4/4/2017 tarihi itibarıyla özelleştirmesi tamamlanan Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 1/1/2017-4/4/2017 hesap döneminin görüşmeleri tamamlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.45'te toplantıya son verildi.

17 Mart 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum. (*)

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün (TPAO) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü ile Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım A.Ş.’nin 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Bakan Yardımcımız.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumunu yapması için sözü, Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; Kurumumuzla ilişkili sunumumuzu yapmak üzere ilk olarak takdim planını arz ediyorum.

Önce bir genel bilgi, Kurumla ilişkili genel bilgi niteliğinde bilgi arz edeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kaç slayt, Sayın Genel Müdürüm?

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – 20 slayt ama hızlı olacağız Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam.

Ayrıca bu yapmış olduğunuz sunumla ilgili slaytları bize gönderirseniz, biz de sayın milletvekili arkadaşlarımıza iletteceğiz elektronik ortamda.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Başüstüne.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun.

(*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Önce bir genel bilgi, arkasından Sakarya Gaz Sahası'yla ilişkili keşif, geçtiğimiz dönem performansının kısa bir değerlendirmesi ve maliyetlerle ilişkili analiz ve önümüzdeki döneme, önümüzdeki yıla, hedeflerimize kısa bir bakış arz edeceğim.

Kurumumuz, 1954 yılında kurulmuş, 12 milyar lira sermayeye sahip, 3.490 kişiyi istihdam eden, günlük üretimi 150.000 varil/güne ulaşmış, 2009 ve 2019 yılları arasında 15 milyar dolar yatırım karşılığında 20 milyar dolar gelir elde etmiş, KKTC, Azerbaycan, Irak, Rusya ve Afganistan olmak üzere 5 ülkede faaliyet gösteren, denizlerde, derin denizlerde arama ve üretim kabiliyetine sahip bir petrol arama ve üretim şirkettir.

Sakarya Gaz Sahası keşfiyle ilişkili kısa bilgi arz edeyim. Mavi Vatan deniz arama filomuzla Fatih, Yavuz ve Kanuni sondaj gemilerimiz hizmet vermekte, sismik gemiler olarak Barbaros Hayrettin Paşa ve Oruç Reis, aramacılık hedeflerimize destek olmakta. Ayrıca bütün bu gemilerin operasyonu esnasında ihtiyaç duyulan lojistik desteği sağlamakla görevlendirilmiş destek gemileri filomuz yansıda gösterildiği gibidir.

Sakarya keşfi, Zonguldak açıklarında yaklaşık 2.200 kilometrekare, 2019 yılında atılmış üç boyutlu sismik alanda yapılmış bir çalışmadır. Bu sismik alanın belirlenmesi, daha önce yapılmış olan iki boyutlu sismiklere dayandırılmıştır. Arkasından yapılan keşfin neticesinde ilave olarak bölgede oluşabilecek olan yeni potansiyellerin daha iyi anlaşılabilmesi için 10.700 kilometrekarelik, yansıda beyaz alanla gösterilmiş, ülkemizin deniz sınırlarına dayandırılmış bir sismik çalışma tamamlanmak üzeredir, yüzde 96'sı bitmiştir. Bu sismik çalışma, bir hafta on gün içerisinde tamamlanarak işleme-process- arkasından da yorumlamaya hazır hâle gelecektir. Bu çalışmamız devam ediyor Sayın Başkanım.

Dünyada 2020 yılının en büyük keşifleri sıralandığında, bakıldığında Sakarya gaz sahası keşfinin dünyanın ikinci büyük keşfi olduğu, özellikle denizlerde yapılan en büyük keşif olduğu görülmektedir ve literatüre girmiştir. Denizlerde, açık denizde yaptığımız petrol aramacılığıyla ilişkili olarak ihtiyaç duyulan petrol arama hizmetleri, kurumumuz bünyesinde oluşturulmuş olan OTC Anonim Şirketi tarafından yürütülmektedir. Burada derin deniz saha hizmetleri başlığı olarak ihtiyaç duyulan -detayları yansıda gösterildiği gibi- bütün hizmetler yerli ve milli imkânlarla hızlı, esnek, yüksek standartta, düşük maliyetli ve çözüm odaklı olarak sunulmaktadır.

Domestik petrol ve doğal gaz üretimimizin toplamına baktığımız zaman yıllar içerisindeki değişim yansıda görüldüğü gibidir. 2018, 2019 ve 2020 yılları arasında görülen artış, organik bir artış kurum olarak sağlayabilmiş durumdayız. 2020 yılı üretimimiz ortalama günlük 51.600 varil yurt içi üretim olarak gerçekleşmiştir. Bu, 1999'dan beri gerçekleşen en büyük günlük yerli üretim hedefidir. 2021 yılında bu miktarın 60 bin varile taşınmasını hedeflemekteyiz.

Yerli petrol ve doğal gaz üretimimizdeki artışla ilişkili bir başka detayı arz etmek isterim Sayın Başkanım. En son 2020 yılı 51.600... Bu tabii, günlük üretimde petrol rezervuarlarında yaşanan düşüşü de telafi edecek nitelikte bir üretim artışı sağlandığı için bu kapsamda değerlendirilmesi daha uygun olabilir. Son beş yıl üretimlerine bakıldığında giderek artan bir trendle üretim artışı -aylık ortalama yerli üretilere bakıldığında- buradan da okunabilmekte.

Kurumumuz arama faaliyetlerinin en önemli hedefi, petrol üretmenin yanında aynı zamanda yeni rezerv eklemek, rezerv katkısı sağlamak. 2018, 2019 ve 2020 yılları arasında eklenmiş olan rezervlere bakıldığında, özellikle bizim birinci hedefimizin ürettiğimizden fazla bir rezervi rezerv havuzumuza ilave etmek olduğu düşünüldüğünde 2018, 2019 ve 2020'de yeni eklenen rezervler anlamında da son derece olumlu gelişmeler olduğunu arz ederim. Bu, karada bizim yeni bulduğumuz keşifler, yeni geliştirdiğimiz sahalarla elde edilmiş bir sonuçtur.

Sakarya keşfiyle eklenen doğal gaz rezervinin ne büyüklükte bir rezerv olduğunu kısaca arz etmek isterim. Bugüne kadar Türkiye'nin ürettiği toplam üretim 16 milyar metreküpken Sakarya gaz sahasıyla birlikte 405 milyar metreküplük bir üretilebilir rezerv tespit edilmiştir. Dolayısıyla, aslında otuz-kırk yıldır üretilebilen gazın ne kadar büyük bir miktarının rezerv olarak tespit edildiği düşünüldüğünde konu bir kere daha anlaşılabilmekte. Tabii ki daha çok kuyu açarak, daha verimli kuyu açarak aslında bu hedeflerimizi destekliyoruz. Özellikle 2018 ve 2019'da üretim ve arama kuyu sayılarımız ciddi oranda bir artış göstermiştir. Ancak 2020 yılında, geçtiğimiz yıl tam bu zamanlarda içerisine girdiğimiz sektörel kriz, bizi yatırımlarımızı yeniden değerlendirme noktasına itmiştir. Bu çerçevede içerisinde 2020 yılında gerçekleşen kuyu sayısı bir miktar düşmüştür ancak 2021 yılında tekrar petrol piyasalarındaki, petrol fiyatındaki toparlanmaya bağlı olarak yeni bir kuyu planlaması gerçekleştirilmiş durumda.

Yurt dışı projeler açısından bakıldığında Kurumumuz, Azerbaycan'da, Irak'ta, Afganistan'da, Rusya'da ve Kuzey Kıbrıs'ta faaliyet göstermektedir. Azerbaycan'da ACG ve Şahdeniz gibi büyük projelere dâhil olmuş durumdayız. Irak'ta Missan, Badra ve Siba projeleriyle varız. Afganistan'da bir arama projemiz devam etmekte, ayrıca Rusya'da ve Kıbrıs'ta da faaliyetlerimizi devam ettirmekteyiz. Bu yurt dışı projelerinden de elde ettiğimiz gelirler dikkate alındığında, toplam üretimimiz, yurt içinde yaptığımız üretim ve yurt dışında yaptığımız toplam üretim dikkate alındığında gelişmeler yansıda sunulduğu gibidir. 2020 yılında 146.695 varil ortalama günlük üretimle tüm zamanların üretim rekoru kırılmıştır. Bunda yurt dışı projelerin payı olduğu gibi yurt içinde gerçekleştirdiğimiz üretim artışlarının da payı bulunmaktadır. 2021 yılında ortalama 163 bin varil/gün üretim hedeflenmektedir.

Maliyetler değerlendirildiğinde özellikle, yeni bir yapılanmayla, arama ve üretim şirketi olarak yeniden yapılanan şirketimizin maliyet verimliliklerini yansıda arz etmek isterim. İki boyutlu sismik veri toplama birim maliyetlerimiz 2014 yılına göre yüzde 73 oranında daha verimli yapılmaktadır. Bunun birçok sebebi var ama burada tabii, bu hizmetlerin daha verimli bir yapı içerisinde daha izlenebilir, finansal olarak kontrol edilebilir bir yapı içerisinde, Bakanlığımız inisiyatifinde, kontrolünde olan bir kamu kuruluşu TPİC tarafından yapılması olduğu söylenebilir. Aynı şekilde üç boyutlu sismik veri toplama hizmetini de ağırlıklı olarak TPİC'ten alıyoruz. Burada da, karalarda yaptığımız sismik veri toplama faaliyetlerinde de yüzde 57 maliyet avantajı sağlamış durumdayız. Dolayısıyla, aslında konunun "outsourcing" edilmesinin ne kadar yerinde bir karar olduğu, "E&P" şirketi olarak yeniden yapılanmanın ne kadar yerinde bir karar olduğu bu rakamlardan da kendini izah etmektedir.

Üç boyutlu deniz sismiklerinde yüzde 70'e varan bir düşüm gerçekleşmiştir ancak burada denizlerdeki sismik maliyetin sabit giderleriyle ilgili bir husus söz konusu olduğu için sabit maliyetler izlenmiştir. Maliyetimizi üç ana başlık altında değerlendiriyoruz ve kontrol etmeye çalışıyoruz. Bunlardan birincisi: Birim arama maliyeti. Birim arama maliyeti arama için yapılan bütün yatırım harcamalarının tespit edilen rezervlere bölünmesiyle elde edilen bir maliyettir. Sakarya gaz sahasında elde ettiğimiz rezerv büyüklüğü çok yüksek olduğu için birim arama maliyetimiz 1 doların altında hesaplanmaktadır. Bu, uluslararası kabul görmüş maliyet değerlendirme metodlarından biridir, büyük petrol şirketlerinin kullandığı metodlardan biridir. Birim üretim maliyeti ise "opex"lerimiz, bizim işletme maliyetlerimizle ilişkili. Yine "E&P" şirketi olarak yeniden yapılanma sürecinin sonucunda birim üretim maliyetlerinde de yıllar içerisinde yüzde 54 gibi bir maliyet avantajının sağlandığı hesaplanmıştır.

Derin deniz kuyu maliyetlerinde geldiğimiz nokta çarpıcı, dikkatinize arz etmek isterim. Yabancı ortaklıklarla kazılmış olan maliyetlere göre Türkiye Petrollerinin kendi kazdığı kuyular yüzde 83 daha uygun maliyetlerle kazılmaktadır. Sayın Başkanım hedeflerimiz arasında Sakarya Gaz Sahası Geliştirme Projesi’nde rezervuarın tanımlanması 2021 yılında tamamlanacak, kuyu testlerinin yapılması, deniz tabanı ön mühendislik çalışmalarının bitirilmesi.

Arama ve kara alanlarında bu yıl, tabii, yeni rezerv ekleme hedefimiz devam etmektedir. Bu çerçeve içerisinde, 2021 yılında 35 milyon varil yeni rezerv eklemeyi hedeflemekteyiz. Yerli üretim miktarını günlük 60 bin varile çıkarmayı hedeflemekteyiz. Özellikle, çatlak rezervuarlarda yatay kuyu konseptiyle üretim artışı sağlamak hedeflerimizden biri; aslında bunu gerçekleştirdik ama kuyu sayısını artırarak 60 bin varil hedefine çıkmak için bunun önemli bir argüman olduğunu düşünüyoruz. Derin deniz sondajlarını maliyet etkin ve plana uygun tamamlamak, özellikle Sakarya Gaz Sahası’nda tespit kuyuları, yeni arama kuyuları, bunların tamamlanması hedeflerimiz arasında.

Daha verimli bir yönetimin temelini oluşturan Dijital TPAO Projesi’ni bütün kaynaklarımızı, bilgimizi daha verimli kullanabileceğimiz Dijital TPAO Projesi’ni tamamıyla hayata geçirmek ve dijitalleşmeyi bir kültür olarak içselleştirmek hedeflerimizin içinde. Modern yönetim anlayışına uygun bir kurumsal kaynak planlama yazılımını temin ederek uygulamaya almaya başlamak; bu bir süreç meselesi tabii ama 2021 hedefinde bu süreci de başlatmayı hedefliyoruz.

Birim arama ve üretim maliyetlerimizi düşürerek maliyet etkin çalışan bir “E&P” şirketi olmak.

Sayın Başkanım, sunuşumu arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 Yılı Alt Komisyon raporunda 2, 2018 yılı Alt Komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2017 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneriler:

1-Müfettiş Raporlarının Gereğinin Yapılmamış Olması

TPAO yararları ve teftişin etkinliğinin korunması için; Teftiş Kurulu Başkanlığınca 2016 ve 2017 yıllarında düzenlenen ve idari, mali, hukuki ve cezai yaptırım içeren, ancak Genel Müdür tarafından olur verilmeyen teftiş, inceleme ve soruşturma raporlarının sonuçlarının, aradan geçen süre içerisinde meydana gelen gelişmeler de dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Sayın Başkanım, konuyla ilgili uzun bir cevabımız var ama kısa bölümleriyle ilişkili arz edeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Türkiye Petrolleri Hukuk Müşavirliği tarafından ilgili firma hakkında gerçekleştirilen hukuki işlemler şu şekildedir:

Batman’da, ilgili icra dairelerinde takip işlemi başlatılmış; ilgili firmaya, ekli takip talebi ile borç muhtırası tebligatı gönderilmiştir. İcra takibinin kesinleşmesinden sonra borçlu firmaya ait 72 AG 725 ve 72 AG 727 plaka sayılı araçlar ile şirkete ait 4 adet taşınmaza Ortaklığımız lehine haciz konulmuş ve icra takibine konu dosya hâlen derdest durumdadır. Söz konusu menkul ve gayrimenkullerin üzerinde rehin ve önlü hacizler bulunmaktadır.

Lüleburgaz'daki kısımla ilişkili olarak, Lüleburgaz 1. İcra Müdürlüğünde bir takip süreci başlatılmıştır. Taşit ve gayrimenkullere haciz konulmakla birlikte, Türkiye genelinde faaliyet gösteren diğer tüm bankalara doğmuş, doğacak her türlü hak ve alacağın tüm hak edişlerin haczi için müzekkere yazılmış ve cevabi yazılarda şu ana kadar herhangi bir hak ve alacaklarının olmadığı tespit olunmuştur. Lüleburgaz Cumhuriyet Başsavcılığı ilgili firma aleyhine bir icra takibi süreci başlatmıştır. Konuya ilişkin olarak Enerji Bakanlığımız, Teftiş Kurulu Başkanlığınca düzenlenen rapora, Bakan oluruyla hazırlanan rapor neticesinde söz konusu kiralama işleminde ihmali bulunduğu tespit edilen personele ilişkin olarak her ne kadar muhtelif disiplin cezaları öngörülse de ilgili cezalara ilişkin ceza verme yetkisinin zaman aşımına uğradığı, ilgili dönemde bu türden işlemlerde yönetsel zafiyet ve ihmal göstermiş olan dönemin idarecilerine ileriki süreçte sorumluluk gerektiren üst düzey yönetici pozisyonlarında görev verilmesi durumunun göz önünde bulundurulması gerektiğine,

Batman Bölge Müdürlüğündeki usulsüzlük iddialarına ilişkin olarak ise, konuyla ilişkili olarak ETKB Teftiş Kurulu Başkanlığı soruşturma raporu Bakanlık oluruyla onanmıştır. İlgili firma tarafından haksız şekilde üretim gerçekleştirildiği ancak bu haksız üretilen miktar karşılığı paranın faiziyle birlikte yapılan protokol çerçevesinde şirketten tahsil edildiği, bu konuya ilişkin, teşekkülün herhangi bir zararının söz konusu olmadığı tespit edilmiştir. İlgili sözleşmelerin akdinden ve yürütülmesinden sorumlu dönemin idarecileri hakkında fiilen nevine göre disiplin cezalarına hükmolunduğu ancak 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Zamanaşımı" başlıklı 50'nci maddesi kapsamındaki ilgili fiillerin zaman aşımına uğraması nedeniyle ilgililer hakkında disiplin hukuku bağlamında yapılacak bir işlemin olmadığı değerlendirilmiştir.

Matkap uçlarının kaybolması hususunda ise, konsinye deposuna teslimi yapılmayan matkap uçlarının bedeli olan 128.632 ABD doları zararın tahsili için nakliyeciyi ilgili firma aleyhine dava açılmıştır. Mahkemece temin edilen bilirkişi raporu Ortaklığımız lehine gelmiş olup mahkeme süreci devam etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var.

Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, kıymetli Bakan Yardımcımız, Sayın Genel Müdürüm, Yönetim Kurulu üyeleri; hepiniz hoş geldiniz. İyi bir toplantı olmasını diliyorum.

Şimdi, burada, Sayıştay bu hususla ilgili sadece bir firmaya kiralık boru meselesiyle ilgili değil, 2017 yılında Teftiş Kurulu Başkanlığınca hazırlanan raporların 16'sında müfettiş tarafından önerilen hususlara çeşitli gerekçelerle zamanın Genel Müdürü tarafından onay verilmediğini belirtiyor. Yine, benzer şekilde, 2016'daki 9 rapora da onay verilmemiş. Olur verilmeyen konular içerisinde kurumun 6 milyon 340 bin 186,69 Amerikan doları zararının meydana geldiği Afganistan Sondaj Projesi de var. Ben Alt Komisyonunda olmadığım için bu konuyla ilgili görüşme oldu mu, olmadı mı onu bilmiyorum ama Sayıştay 2017 yılı raporunda -49'uncu sayfada- bundan bahsediyor. Şöyle ki: Afganistan Sondaj Projesi kapsamında nakliye ve malzeme temini İran ve İran menşesi olmayacağı yönünde projeye finansör olan ABD'nin dayatması olmasına rağmen ihaleye İran güzergâhı üzerinden çıktığı, sonra ihale iptal edilerek İran dışı güzergâhtan nakliye yapıldığı ve bu sebeple 2 milyon 990 bin dolara ihale edilen işin 5 milyon 826 bin 150 dolara tamamlandığı belirtiliyor ve bu iş, bin yüz on altı gün gecikmeli

gerçekleşiyor. Bu durum neticesinde de kurum, projeden 6 milyon 340 bin 186,69 dolar zarar ediyor. Ayrıca MoMP tarafından 3 milyon 146 bin 660 dolar gecikme cezası talep ediliyor ve kuruma ait 3 milyon 675 bin 768 dolarlık teminat mektubu iade edilmiyor.

Bunlarla ilgili ne cevaplarınız içinde ne de diğer hususlarda bir bilgi yok Sayın Genel Müdürüm. Dönemin Genel Müdürü 2 Mart 2017 tarihli derkenarında bunlara hiç değinmeden diyor ki: “Söz konusu zarar işin işleyişi sebebiyle ortaya çıkmış olup herhangi bir soruşturmaya gerek yoktur.” ve idari soruşturma -sizin de diğer konularda belirttiğiniz gibi- zaman aşımına uğradığı gerekçesiyle yapılmıyor. Yani bu konuyla ilgili idari soruşturma zaman aşımına bilerek uğratılmış çünkü Sayıştay bunu zamanında belirtmiş ama kurum, zamanın Genel Müdürü hiçbir şey yapmamış. Bununla ilgili hukuki süreç var mıdır veya Afganistan Sondaj Projesi’ndeki bu 6 milyon dolarlık zararın kaynağı nedir? Giderilmiş midir veya bu zarar kuruma eksi olarak yazmış mıdır?

Yine sondaj borusu kiralaması işinde söylediniz “Zaman aşımı nedeniyle idari işlem yapılmıyor.” diye. Hacizlere bakıldığında 2 araç haczedilmiş kuruma ait. Kırıkkale Yahşihan’daydı herhâlde, gayrimenkuller haczedilmiş ama o borçlu firmanın, Beyaz Işık firmasının bu 2 aracı ve 30 gayrimenkulü üzerinde çok çok fazla daha hacizler olduğu... Pardon, sizin önünüzde 30 tane daha haciz olduğu, ipotekler olduğu dolayısıyla burada, kurumun artık hiçbir şey alamayacağı aşikâr. Bununla ilgili de ceza soruşturmalarında da takipsizlik çıkmış ama yine zaman aşımı nedeniyle ilgililer hakkında idari soruşturma dahi açılmamış.

Batman Bölge Müdürlüğünde usulsüzlükler var, epey saymış Sayıştay. Yine kurum, hiçbir şekilde bir işlem yapmamış, yine bunlar görevden dolayı olabilecek gibi bir savunma yapmış, hatta zamanın genel müdürünün çok ilginç bir şeyi var bu zararlarla ilgili. Sayıştay: “İlgililer hakkında işlem yapılsın.” dediğinde zamanın genel müdürünün çok absürt, siyasetçilerin kullanacağı bir beyanı var, diyor ki: “Bu tür olaylarla bizim yönetim kurulumuzu alaşağı etmek istiyorlar.” Yani kendilerine komplo kurulduğunu, bu komploya da gelmeyeceklerini açıkça söylüyor. Böyle bir savunma mümkün değildir. Kim kuruyor böyle bir komployu veya kurumun araç kiralardan dolayı uğradığı zarar yalan mı? Batman Bölge Müdürlüğündeki usulsüzlükler yalan mı? Afganistan sondaj projesindeki nakliye ve malzeme temini işindeki zarar yalan mı? Bunları cevaplamak gerekiyor. Tabii ki sizin belki kişisel sorumluluğunuz yok ama kurum olarak bu, sizin hem vicdanınızda hem de mevzuatsal anlamda yükünüz. Bunlarla ilgili ceza zaman aşımı, en azından idari soruşturma zaman aşımları bitse de ceza zaman aşımı süreleri hâlen devam ediyor. Kurum olarak böyle bir şeyler yaptınız mı? Yapmayı düşünüyor musunuz? Teftiş Kurulu Raporları sizi bağlamasına rağmen gereği niye yapılmamış bugüne kadar? Bunlarla ilgili cevap verseniz...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, Sayın Başkan, Sayın Genel Müdür; hoş geldiniz.

Ben, Mustafa Tuncer arkadaşımın söylediklerini tekrara düşmeyeceğim çünkü hem hukuki dille hem avukat olarak bu olayın zaman aşımına uğraması noktasına kadar bütün usulsüzlükleri anlattı. Ancak burada Sayıştayın çok önemle, TPAO’yu çok önceden beri uyardığı, bu konuda sizin dikkatinizi çektiği yani teftiş, inceleme ve soruşturma raporlarının sonuçlarının da istendiği ancak bu gelişmelerin dikkate değer noktada olup olmadığı, zaman aşımına uğramasıyla sonuçlandığı görülüyor ama hepsi zaman aşımına uğramadı tabii ki buradaki usulsüzlüklerin.

Şimdi, burada, özellikle ben Trakya Bölge Müdürlüğünde bulunan dosyayla ilgili “soruşturulmak üzere” demişsiniz. “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilmesi ve söz konusu boruları teslim alanlar hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulması görüşü makama arz edilmiştir.” demişsiniz. Bu 2017, şimdi yıl 2020. Bu makama arz ediş ne oldu? Bunun sonucu nedir? Buna çok somut bir yanıt vermeniz lazım. Sonra arabalardan tutun matkaplara kadar bütün TPAO’yu hem zarara uğratan hem de haciz ve şerhlerle sonuç alınamayan bir batık söz konusu. Bu da tabii ki KİT’in zarara uğramasının yanı sıra Türkiye’deki devletimizin, milletimizin parasına birileri tarafından haksız ve hukuksuz yere el konulması ve kamu iktisadi teşebbüsünü bilerek belki, isteyerek belki zarara uğratmak söz konusu. Burada, şimdi, diyorsunuz ki... Yani bu işlere böyle yanıt verirken olağan bir yanıt gibi geliyor bana ama öyle olmaması gerekiyor. Sizin şöyle bir yanıt vermenizi isterdim şahsen bu KİT Komisyonuna: “Bu yolsuzluklar, bu usulsüzlükler ve bu zarara uğratmalar nedeniyle şu kişiler hakkında açılan davalardan dolayı şu kişiler görevden alındı, şu kişiler hakkında bir ceza çıktı, görevden uzaklaştırıldı, şu kişiler bu nedenle hapis cezasına çarptırıldı.” Böyle bir şey yok, böyle bir durum söz konusu değil. Yani bu işlerin üstüne tam olarak yürünmediği izlenimi var çünkü Sayıştayın defalarca uyarısına rağmen bu KİT’in de KİT’teki Komisyon üyelerinin de bu konuda geçmişteki konuşmalarına, uyarılarına, ikazlarına rağmen bu olaylar kapatılmış ve kapatılacak. Ama diğer kitlerin ve TPAO’nun da gelecekteki yapacağı işlerde bu kötü örneklerin üzerine gidilmesinin şart olduğunu düşünüyorum eğer gidilmezse ve yapılan işlerde bir açıklık bırakılır ve zarar payı gibi, insanlara iyi sözleşmeler ve iyi kefaletlerle bu işler yapılmazsa bu zarar devam eder gider yani, böyle uygulamalar her zaman olur. Ben, özellikle, Sayıştayın uyarılarını ve KİT’teki uyarıları dikkate almanızı rica ediyorum.

Tabii, bu 2017 ve 2018 yılındaki sorular ama biz 2020’ye geldik, bu konuda KİT’e sizin iyi hazırlanarak son iki yıl içerisinde bu konuda hangi girişimlerde bulundunuz, hangi mahkemelerde, hangi icra dosyalarında, hangi yargı safhasında olduğuna ilişkin daha detaylı bilgi vermenizi rica ediyorum. Çünkü bu işin peşinden koşmazsanız ve sürece bırakırsanız diğer dosyalarda da zaman aşımı söz konusu olacaktır. Öyle olunca siz veya sizden sonraki genel müdür de diyecektir ki: “Yapacak bir şey yok, zaman aşımına uğradı.” Ve noktayı koyacaktır. Bu açıdan sizden ricam, bundan sonraki işlerinizde çok daha dikkatli olmanızdır ve Mustafa Tuncer’in söylediği gibi eski genel müdürün “Bize komplo kuruldu. İşte, biz, falan...” diyerek böyle bir nokta... Kim komplo kuruyor? Kim yapacak ki böyle bir şeyi ona? Kim böyle bir şey düşünecek ki? Kendi yarattığı sonuçlarda kendisi onun faturasını ödemeli ama ödemedi o da, o da çekti gitti. Yani Türkiye’de ben yapanın yanına kâr kalmadığı bir şeyi vatandaş olarak, milletvekili olarak da değil yani bir yurttaş olarak istiyorum. Yapanın yanına kâr kalmasın yani biz dürüst ve namuslu insanları nasıl takdir ediyorsak, bu konuda dürüstlük ve namusluluk çizgisinden sapmış olan insanların da gerekli cezalara, maddi ve manevi cezalara uğramasını rica ediyoruz o açıdan Sayın Genel Müdür siz bize ayrıntılı bir bilgi raporu hazırlayın lütfen, hem bize hem Sayıştaya. Bu kadük bir bilgi, çok ayrıntılı son gelinen noktayı, 2020-2021 yılı itibarıyla son noktayı söyleyin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, kurumun değerli yöneticileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii yani olay, özellikle bu kiralama işi o kadar layüsel ki bunun tarifi mümkün değil. Yani işte ne bileyim, şeye uğraması... Kiralamanın kendisi de dâhil bazı olayları böyle sadece ve sadece ibret vesikası olması açısından çok sıkı takip etmek lazım çok. Yani bunu sonucuna kadar götürüp hiç olmazsa devlet de bu işleri takip ediyor, bundan sonra gelecek arkadaşlarımız da hiç olmazsa bundan

örnek alsınlar. Yani asgari ücretin 2.834 lira olduğu bir ülkede bu rakamları topladığınız zaman korkunç şeyler. Yani bir ülkede fırından bir ekmek çalan insan ile milyonları -şey yapan- götüren insanların muhakkak bir karşılığı olması lazım, bir cezai müeyyidesi olması lazım. Dolayısıyla kamu adına bunun net bir şekilde takip edilmesi lazım. Dolayısıyla bu şeyin gündemde kalmasını ben teklif ediyorum.

Bir de özellikle bu Orta Asya’da Amerikalılarla yapılan işlerde ambargolar hâlâ devam ediyor. Yani bugün siz Afganistan’la da iş yapsanız, Türkmenistan’la da iş yapsanız, Orta Asya’nın herhangi bir yerinde de iş yapsanız eğer geçen tırın içerisinde Avrupa menşei bir mal varsa, Amerika menşei bir mal varsa otomatikman bu konularda sıkıntılar yaşanıyor. Yani o coğrafyayı biraz bilen biri olarak söyleyeyim: Mesela, Türkmenistan’da yapılan işlerle ilgili İran üzerinden giden tırları artık Türkmenistan da almıyor. Bunun geri karşılığında çünkü Amerika’nın uyguladığı yaptırımlar var “Bizim yaptırım uyguladığımız bir ülkenin kara yollarını kullanamazsınız.” diyor. Dolayısıyla biz, bu coğrafyada hep olmalıyız, zaten varsınız, “Afganistan’da varız.” diyorsunuz, “Azerbaycan’da varız.” diyorsunuz ki olmalıyız. Bu bölgenin dengelerine göre sistem kurmak lazım yani -bu göz göre göre- bu biliniyor ama bazen ihmal edilebiliyor bizim öyle ihmal edebileceğimiz hiçbir şey yok, bu coğrafyanın gerçeği bu. Bununla ilgili, bu coğrafyada çalıştığınız sürece bu tür handikaplarla karşılaşma olasılığımız yüksek. Tahmin ediyorum bu olaydan sonra gerekli tedbirler alınmıştır diye düşünüyorum. Orta Asya çok önemli, bunu gündemde çok takip etmemiz lazım gelir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, buyurun Sayın Genel Müdürüm yanıt için.

Detaylı olarak sayın vekillerimiz de istedi; özellikle, 2019 ve 2020’yi de kapsayacak şekilde, bu son süreçleri de içine alacak şekilde detaylı ve yazılı bir bilgi vererseniz Komisyonumuza faydalı olacağını düşünüyorum.

İlave edeceğiz bir şey varsa buyurun.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Anlaşıldı Sayın Başkanım.

Zaten aslında 5-6 sayfa yazılı bir cevap vardı, ben kısalttım çok zaman almamak için ama detaylı yazılı cevabı arz edelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Müfettiş raporlarının gereğinin yeni yönetim tarafından yerine getirildiği düşünüldüğünden önerinin Komisyon gündeminden çıkarılmasını yüce Komisyonun takdirlerine arz ve teklif ederiz efendim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Olur mu arkadaşlar? Getirilmemiş daha, görülüp yerine getirilmemiş, yasal hak verilmemiş, soruşturma yapılmamış, izin verilmemiş! Ne iştir arkadaş?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir dakika, bir saniye... Sayın Zeybek heyecanlanmayın. Biraz, lütfen... E, bir saniye, bir dakika... Ya, oylamadık daha. Bir dakika...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Önermesi bile doğru değil Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bir saniye, bir dakika... Ama lütfen ya, lütfen... Sayın Zeybek, lütfen...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayıştayın böyle bir şey önermesi doğru değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Niye önermesin canım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Doğru değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz Sayıştayın... Bakın, Sayıştayın önerileri... Bakın, Sayın Zeybek, Sayıştayın önerileri üzerine biz burada değerlendirme yapıyoruz, konuşma yapıyoruz, bu öneriler üzerinde, eleştiriler üzerinde... Lütfen, rica ediyorum yani bir oylama yapalım, biraz da takdiri bize bırakın canım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Takdiri yapmış zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – A, bir dakika...

Sayın Zeybek, heyecanlanmayın lütfen.

Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... (Gürültüler)

E, ne oldu?

Lütfen... Ama bakın... Hayır hayır, lütfen...(Gürültüler)

Kabul edilmiştir.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Sayıştay yorulmuş.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır hayır, lütfen...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Arkadaşlar, şu anda Sayıştayı baskı altına alıyorsunuz. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın lütfen... Ya bakın, bazen Sayıştayın düşündüğünden farklı bir şekilde burada karar da alabiliriz, ya bu olabilir. Niye arkadaşlara böyle bir şekilde tepki gösteriyorsunuz ki?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonuçta kararı biz vereceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, netice itibarıyla takdir hakkını bize bıraktı.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum değerli arkadaşım, Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, peki, ben teşekkür ediyorum. Heyecanlanmayalım bakın, sakın sakın gidiyoruz, ne kadar güzel.

Şimdi 2017 yılının 2 no.lu Genel Önerisi'ni okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİ – 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun yanıtı alalım.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Öneri 2'de yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesine çalışılmaktadır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Var Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Efendim?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bulgular var ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama geç kaldın, işte bak, görüyorsun yani heyecanlandın mı geç kaldın

2018’de söylensin Sayın Zeybek acele... Buradayız nasıl olsa, süremiz de var, buradayız.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

2018’in 1 no.lu Önerisi’ni okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – ERP kapsamında bütçe modelinin hazırlanmamış olması: 2018 yılı içerisinde işletme malzemelerinde meydana gelen yüzde 42 sapma ve Yönetim Kurulu kararıyla bütçenin çok sayıda revize edildiği dikkate alınarak, TPAO tarafından hazırlanan bütçenin mümkün olduğu kadar gerçekçi ve ölçülebilir olmasının temini için bir an önce kurumsal kaynakların planlanması kapsamında bütçe modelinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıtı alalım Sayın Genel Müdürüm.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – 2018 yılı işletme bütçesi kapsamında yapılacak alımlar için gerekli bütçe yılbaşında planlanmış ancak yıl içerisinde gerçekleştirdiğimiz petrol ve doğal gaz keşifleri ve artan üretim miktarları dolayısıyla ilave ihtiyaçlar ortaya çıkmış; ayrıca, yıl içinde gerçekleşen kur artışının da etkisiyle işletme bütçesi, Yönetim Kurulu kararıyla revize edilmiştir. Ortaklığımızda bütçe çalışmaları mevcut Kurumsal Kaynak Planlama Sistemi dahilinde bulunan bütçe modülü üzerinden yürütülmektedir; ayrıca, ortaklığımızın ihtiyaçları ve modern yönetim anlayışının gereği olarak yeni bir kurumsal kaynak planlama yazılımı temin etme çalışmaları kapsamında bütçe modülünde de ilave iyileştirmeler yapılması planlanmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben varım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, bürokratlar, Sayıştayın kıymetli denetçileri ve milletvekili arkadaşlarımız; tekrar Komisyona hoş geldiniz.

Bu ilgili bulguda, TPAO 2018 yılı faaliyetlerini Batman, Adıyaman, Trakya Bölge Müdürlüklerinde ve Akçakoca’da sürdürmüş, 2018 yılı faaliyetleri kapsamında iş programı ve bütçesini hazırlamış ve ilgili ünitelere göndermiştir ancak daha sonra bu bütçede ciddi sapmaların meydana geldiği Sayıştay raporunda yer almış. Aslında burada bu bulgunun çarpıcı kısmı şu: Bir kısmı evet, bir yandan TPAO’ya “Yaptığınız bütçe planlamasında ciddi oranda bir sapma var.” diyor ama aynı zamanda da bu sapmayı TL olarak bize rapor verdiği için aslında doğrudan Türkiye’nin genel ekonomik yönetimindeki kur artışından ilgili kurumumuzun ne kadar etkilendiğine de işaret etmiş oluyor. Bu bakımdan, bir örnek verirsek; yine Sayıştay raporunun örneğine göre “2018 yılında döviz kuru artışı ve dış alım dosya masrafları dâhil toplam 130 milyon liralık işletme malzemesi alımı planlanmış ancak yüzde 42 sapmayla 170 milyon liralık alım yapılmıştır. Kuruluşlar tarafından yapılan bütçelerin ölçülebilir, gerçekçi ve denetlenebilir olabilmesi için üst yönetimden en alt kadroya kadar herkes tarafından benimsenmesi ve hazırlanırken kuruluşun stratejik planlarına uygun olarak hazırlanması son derece önemli görülmektedir.” diyor. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, özellikle Karadeniz’de şu anda

doğal gazla ilgili yaptığı başarılı çalışmalarla göğsümüzü kabartıyor ancak Türkiye'nin genel ekonomik durumundan da olumsuz yönde etkilendiği sonucuna -aslında bu yıl- ilgili 2018 yılındaki kur artışı ve onu takip eden yıllarda da bu dalgalanmayla birlikte etkilendiğini, etkiye açık hâle geldiğini görüyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, bugün Komisyon toplantımızın belirli bir aşamasından sonra sürekli olarak size övgüler gelecek. Denecek ki: “Yerli ve millî olarak Karadeniz’den doğal gaz çıkarıyorsunuz, çalışmalarınızı beğeniyoruz.” şeklinde övgüler olacak ancak zannetmeyin ki bu övgüler sadece Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına yapıyor; ağırlıklı olarak, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlar, 81 KİT kuruluşuna aynı şekilde yaklaşıyor. O nedenle de bu övgünün kıymetini ben çok yüksek bir değerde görmüyorum. Bu nedenle ben kendi değerlendirmemi yaparak sizin yaptığınız çalışmaların ne kadar önemli olduğunu vurgulayıp gerçek anlamda övgüye değer bir kurum ve yönetim anlayışıyla da süreci ilerlettiğinizi ifade etmek isterim.

Özellikle, geneli üzerinde, genel perspektifte bir değerlendirme yapacağım ancak biraz önce Sayıştayın önerdiği yani ilgili bazı devam eden dava süreçleri ve zaman aşımına uğramış süreçler ve aslında başlatılması gereken dava süreçlerini içeren bu bulgunun çıkarılmasını talep etmesi, kendileri, ilerleyen süreçte izlemeye -doğal olarak- kalma hedefinde olsalar bile, milletvekili kadrosu değiştiği anda artık yeni raporlar da yer almayacağı için, dolayısıyla da bir şekilde aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetiminden çıkmış oluyor. Sayıştayın yeni açıkladığı bir kural var, o da şu: “Sayıştay, son tetkiklerini yaptıktan sonra, denetçiler ile denetleyenler kurumlarda bir araya gelsin ve ondan sonra rapor yazıya çıksın, hazırlansın ve netleşsin.” diye. Bunda da çok ciddi sakıncalar var çünkü bu şuna benziyor: Denetçi ve denetmenler arasında yapılacağı öngörülen toplantı tutanak altında olmadığı için, dolayısıyla da şeffaflıktan uzak olacak ve bahsettiğimiz konular, rakamları o kadar yüksek konular ki, çeşitli kamu zararları veya alınan kararlar “Uygundur, doğrudur.” şeklinde, bu bakımdan da Sayıştayın yaptığı, hazırladığı bu raporların üzerine büyük bir soru işareti düşürecek. Bilmiyorum, bu konuya şu ana kadar siz Komisyon Başkanlığı olarak bir eğilebildiniz mi, bir görüş bildirdiniz mi veya bizlerden görüş alındı mı? Ama Sayıştayın böyle bir tasarrufu var. Tam bugün de Sayıştay Başdenetçisinin ilgili, tamamen dava süreçlerini ilgilendiren ve zaman aşımı konularının da içinde bulunduğu bir bulguyu rapordan çıkarmak istemesini çok manidar buluyorum. Ben, ilerleyen aşamada söz aldığı takdirde gerekçesini bize açıklamasını bekliyorum; bir milletvekili olarak, kamu zararının peşinde olan bir milletvekili olarak bunu anlamak istiyorum; neden çıkarılmasını istedi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ünal.

CUMHUR ÜNAL (Karabük) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Deniz Bey’in övgüyle alakalı o kısa bir sözüne vurgu yapmak istiyorum: Övgünün değerini ya da değersizliği yapan vermiş olsun; biz, arkadaşlarımız burada övgü yaparken o zaman, sıradan öylesine, yaranmak için yapılan bir övgü gibi anlaşılabilir ya da şöyle diyeyim: Bir eleştiri yapıldığında biz genel müdüre “Ya, eleştirileri dikkate almayın, burada o eleştiriler yapılabilir.” gibi bir değerlendirme yapmamız da doğru olmaz. Hani, övgüsünü yapan yapsın, eleştirisini yapan yapsın; karşı taraf da hangisine dikkat etmek istiyorsa, almak istiyorsa, değerlendirmek istiyorsa değerlendirsin o açıdan. Yani böyle eleştiri olarak değerlendirdiğinizi düşünmüyorum; ben bir dil sürçmesi olarak değerlendiriyorum.

Ben, tüm kurum çalışanlarına başarılar diliyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Benim dil sürçmem olmadı, o yüzden...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz mü istiyorsunuz Sayın Yavuzylmaz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, dil sürçmem olmadı, onu bir açıklayayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ederim.

Değerli Vekilim, söylememin nedeni şuydu: Bu denetlemelere katılan kurum genel müdürleri ve yönetim kurulları, hâliyle bizim diğer toplantılarımıza gelmiyorlar ve takip etmiyorlar. O nedenle 81 kurumun denetiminde de, 81 kuruma da eleştiri yapmaksızın sadece övücü sözler söylenmesi; dolayısıyla, aslında görevi denetlemek olan bir noktada da dolayısıyla Sayıştay raporlarındaki bulgulardan hareketle de eleştiri de getirmek olan bu hedef doğrultusundaki milletvekillerinin övgülerini biraz daha kıymetli hâle getiriyor. Ben o farkı ifade etmeye çalıştım. Yoksa, övülecek noktaların hepsinde zaten bir ölçüde hemfikiriz ama denetlenmesi ve eleştirilmesi gereken ve takip edilmesi gereken konular noktasında üzülerak ayrı yerlerde durduğumuzu ifade etmek istedim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini yüce Komisyonun takdirlerine arz ve teklif ederiz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2018 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2018 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Genel Müdürüm, buyurun yanıt için.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Sayın Başkanım, bulgu ve önerilerin yerine getirilmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Var ama geneli üzerinde konuşacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam genelinde konuşacaksınız.

Peki, teşekkür ediyorum.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayımlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Değerli üyeler, bu sözü ancak bir kere vereceğim; lütfen, söz sırası size geldiğinde zamanı da etkili kullanmak adına bütün konuşmanızı yapınız, sorularınızı sorunuz.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir)– Şimdi, ben diğer bulgu önerilerini de konuşacaktım fakat geneli üzerinde vaktimiz on dakika, onun içerisinde değerlendiririz.

2018’e bulgu 8.2.2... Burada sondaj gemilerinde tipik personelin etkin olarak görev almamasından bahsediliyor. Sizler de millî menfaatleri korumak ve arama çalışmalarında gerek personel gerekse teknik ekipman anlamında yerli ve millî olmak için adımlar atıldığını belirtiyorsunuz, doğru da yapıyorsunuz. Bu anlamda hâlihazırdaki sondaj gemilerinin içerisinde, çalışanların içerisinde yabancılar var mı? Bu gemilerde kaç Türk, kaç yabancı çalışıyor? Özellikle sondaj gemilerinin petrolü bulmadaki ve hedefe varmadaki noktada yerli ve millî olmanın çok önem taşıdığını düşünüyorum ve siz de öyle düşünüyorsunuzdur, ortak bir fikir.

Öte yandan raporda bir başka tespit daha var: O da yerli yazılıma dikkat çekiyor. TPAO, Schlumberger firmasından temin ettiğiniz “Omega” isimli sismik bir veri yazılımı için 2018 yılında ABD’ye 834.500 ABD doları, 2019 yılında 3,2 milyon ABD doları ve 2020 yılında 1,7 milyon dolar ödendiği belirtiliyor. “2021’de de 990.700 ABD doları ödeneceği tespit edilmiştir.” deniyor. Şimdi, burada, mutlaka yerli yazılımın üretilmesine dikkat çekiliyor. Sizin bu yerli yazılımla ilgili girişimleriniz hangi aşamada, bu konuda çabanız hangi noktada? Merak ediyoruz yani hepimiz çünkü yurt dışı menşeli yabancı firmalara yüksek meblağlar ödeniyor ama bizim artık bilgisayar, yazılım mühendislerimizin son derece başarılı ve son derece üretken olduğunu da hepimiz biliyoruz. Bu yerli yazılımın geliştirilmesi için yapacağınız maliyet belki 1 kez, belki 2 kez yüksek de olabilir ama sürekli dışarıya bağlı olmak ve dışarıya dolar ödemek yerine bu yerli yazılımın mutlaka olması gerektiğini şahsen düşünüyorum, şahsen düşünüyorum. Hep birlikte o noktada belki ortak noktadayız ama olmuyor. Sondaj gemilerinin yapımından itibaren kullanılan her türlü yerli ekipman, makine, yazılım açısından yerli ve yabancı oranlarını ben merak ediyorum. Yani, sadece yazılım değil, üretim açısından da bizim yerli üretimimizi desteklemek gerekir diye düşünüyorum.

Geneli üzerinde de şu notları almışız, yani bu da bizim için sorulması gereken durumlar. Özellikle, Sayıştay raporunda sondaj sahalarında faaliyetlerde kullanılmak üzere temin edilen motorinin çalındığı yani hırsızlık yapıldığı konusunda şikâyetlerin arttığı ve konunun TPAO Teftiş Kuruluna intikal ettiğini siz de, biz de biliyoruz. Örneğin; Batman Bölge Müdürlüğü sorumluluğunda sondajı yapılan bir kuyu faaliyetinde kullanılmak üzere 257 bin litre mazot temin edildiği, 236 bin litre mazotun operasyonda kullandığı, yaklaşık 22 bin litre mazotun TPIC çalışanlarına teslim edildiği, söz konusu hırsızlığın söz konusu teslimat yapıldıktan sonra yapılmış olabileceğinin raporlarda yer aldığı ve konunun jandarmaya intikal ettiği tespitlerine yer verilmiştir deniliyor, bunu biz demiyoruz, diyorlar. Yıl içinde yapılan diğer bir ihbardaysa Batman ve Adıyaman Bölge Müdürlüğü sondaj sahalarında mazot ikmali yapılırken eksik teslimat yapıldığı ve böylece haksız kazanç sağlandığı iddiaları var. Bu hırsızlık olaylarıyla ilgili tespit edilen, mahkemeye sevk edilen, bu konuda hırsızlık yaptığı için tutuklanan ya da yargılanan kimler var? Yani bir de, bu işin personel içinden de çıkabildiği, çıktığı noktasında iddialar var. Bu olayları önlemek için ne gibi önlemler aldınız ve alıyorsunuz, yani bu nasıl önlenebilir? 2018, 2019, 2020 yılları içerisinde yıl yıl toplamda TPAO’nun bu konudaki zararı ne olmuştur? Ne kadar mazot yürütülmüştür ve bunun parasal karşılığı nedir? Bunları öğrenmek istiyorum.

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan: “Türkiye açısından yeni bir dönem açılacak.” dedi. Müjdeyi de geçtiğimiz ağustos ayında açıkladı, “Fatih sondaj gemimiz 20 Temmuz 2020’de Tuna-1 kuyusunun sondajında 320 milyar metreküp doğal gaz rezervi keşfetmiş durumda.” dedi. Bu duruma elbette

sevindik, biz bunu BOTAŞ'a da söyledik, sevinilmeyecek gibi değil. Kendi doğal gazını kendin çıkarıp kullanmak kadar güzel bir şey yok, ele güne karşı avuç açmayalım, para da dökmeyelim, doğrudur. Yani, doğal gazın dışa bağımlılığının önlenmesi kadar önemli bir keşif yok ama o günden sonra bu basında bazı kaynaklarda çok fazla bilgi yer almıyor, yani durdu olay birdenbire, o müjde kısmından sonra durdu. Ben de, hem KİT üyesi olarak hem bir milletvekili olarak hem de bir gazeteci olarak merak ediyorum yani, TPAO olarak siz bu keşfi nasıl değerlendiriyorsunuz, sizin kurum olarak doğal gazın çıkarılmasında bir payınız var mı, bir yerinden tutacak mısınız? Bu konunun uzmanları olarak Karadeniz'deki doğal gaz rezervi hangi tarihte çıkarılacak ve ekonomiye ne zaman kazandırılmaya başlanacak? Bununla ilgili çalışmalarınız mutlaka Bakanlıkla birlikte, BOTAŞ'la birlikte sizin de sürüyordur. 320 milyar metreküp rezerv toplam kaç senede çıkarılır ve Türkiye'nin kaç yıllık üretimini karşılayacaktır? Onunla ilgili birtakım iddialar var, birtakım yazarlar çizenler var ama konuyu buradan öğrenmek çok daha doğrudur diye düşünüyorum. Bahse konu rezervin bugünkü şartlardaki parasal değeriyle ve bu rezervin artmasını da bekliyor mu bilim adamları? O konudaki görüşlerinizi almak istiyorum.

Yine, TPAO'nun 2019 yılında 886 milyon lira faaliyet zararı oluşmuş, 886 milyon lira. Satışlar bir önceki yıla göre artış göstermesine rağmen deniz arama ve sondaj faaliyetlerindeki artışın zarara yol açtığı bir vurgulanıyor. Finansman sıkıntısına giden kuruluşun 2 milyar 600 milyon dolar borçlandığına dikkat çekiliyor, Sayıştay bu işin çözümü için Hazineye ödenen yüzde 10 hasılat payına son verilmesi gerektiğini söylüyor. Anlaşılan bu arama ve sondaj faaliyetleri sizi de maddi açıdan zor duruma düşürmüş görünüyor, keşke bulsak da yani onun zararını da telafi edip çok büyük kâr sağlasak yani, keşke. Bugün itibarıyla sizin finansal durumunuz nedir? Onu öğrenmek istiyorum. 2.6 milyar dolarlık kredinizi ödemekte sıkıntı çekiyor musunuz? Arama ve sondaj çalışmaları uzun soluklu bir iş, siz bu şekilde daha ne kadar dayanabilirsiniz? Finansal sıkıntıları atlatmak için çözüm ürettiniz mi?

TPAO'nun kira bedelleri de var, ödediği yüksek rakamlar söz konusu. Aslında bizim dikkatimizi çeken şu: KİT'ler de kendi binaları olduğu hâlde veya kendi binasını yapacak gücü olduğu hâlde kirada oturmanın yolunu tercih ediyor gibi geliyor, kira bedelleri de çok yüksek ödeniyor. Yani, işte, dün konuştuk, dün denetlerken 30 milyon küsur kira ödemiş, kendi binasında oturmuyor ama 30 milyon küsur. Siz gene öyle kiralar ödüyorsunuz, bu KİT'lerdeki kira bedellerinin sizin TPAO'nun kira bedellerinin toplam yıllık giderleri nedir, nerelerdedir? Onları da merak ediyorum çünkü KİT'lerin başında bulunan insanların "Ben yaptım, oldu bitti." anlayışıyla hareket etmesinin çok doğru olmadığını düşünenlerdenim, öyle de yaptığınızı söylemiyorum ama öyle yapanlar var. Mesela dün değil, önceki gün... Ben bir haber göstereyim: Yüz otuz bir yıllık İzmir'deki Fransızların yaptığı Devlet Demiryollarının tarihi binasına, İzmir'in ilk saat kulesinin olduğu binaya PVC kaplatmış Bölge Müdür Yardımcısı. Yani, böyle bir şey ki; Şile'deki Sünger Bob gibi olmuş, yani kaleyi Sünger Bob'a çevirmiş gibi. Ya, tarihi, yüz otuz bir yıllık bir kültürel mirasa "Ben üşüyorum ya da cam balkon olsun önüme." diye PVC'yle kaplatmış. Neyse, dün gece yıktılar yani bu şeyi söyledikten sonra, biz haber yaptıktan sonra, yani muhalefet ettikten sonra doğruyu buldular ve o tarihi binayı kurtardık. Şimdi, bu anlayışı aslında biz eleştiriyoruz yani "Ben yaptım, oldu bitti." demek...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Vekilim son bir dakika.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bitti Başkanım.

Çok teşekkür ederim bu sabrınız ve nazik davranışlarınız gözlerimi yaşartıyor.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Rica ederim efendim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani, ben sizin hemşehrinizim, yakınınızım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komşuyuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – O açıdan da beni kolladığınızı biliyorum. Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Genel Müdürüm, başarılar diliyorum. İnşallah, daha iyi ve güzel hizmet dönemi olsun ama ilk konuşmamda söylediğim gibi, sizin ciddi biçimde o usulsüzlüklerin ve yolsuzlukların üstüne gitme durumunda olacağınıza inanıyorum ama sizin döneminizde sürenin bittiği ve sizin döneminizde zaman aşımına uğradığını da burada tekrarlamak istiyorum. Bu da doğru değil, sizin geldiğiniz gibi üç yıl önceki heyecanla hemen bu işe girişip bu işleri çözmeniz lazım gelirdi diyorum, bunu da şahsınıza yaptığım bir eleştiri olarak kabul edin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Tabii, TPAO’dan beklentilerimiz yüksek. Neden yüksek? Çünkü biz Türkiye’deki toplam tüketimimizin yüzde 91’ini, doğal gaz tüketimimizin de yüzde 98.9’unu yurt dışından ithal ediyoruz, dolayısıyla, çok ciddi de rakamlar ödüyoruz. Özellikle, gerek petrol aramalarıyla ilgili gerek doğal gaz aramalarıyla ilgili bütün faaliyetleri doğal olarak destekliyoruz çünkü biz çok ciddi rakamları enerjiye ödüyoruz. Tabii, son dönemlerde özellikle doğal gazla ilgili bizim Karadeniz’de yaptığımız çalışmalar önemli. BOTAŞ Genel Müdürü buradayken işte “2022’nin sonu gibi.” demişti Sayın Genel Müdürüm yani, “2022’nin sonu, 2023’ün başı gibi gazı sisteme veririz.” demişti. Hatta bizim kıyıdan itibaren sorumluluğumuz var yaklaşık 200 kilometreyle kıyıdan itibaren ana sisteme bağlayacağız ama üretim kuyularından kıyıya kadar olan mesafeye de “Bizim ilgi alanımızın dışında.” demişti. Bununla ilgili bir projeksiyonunuz var mı? Yani, bildiğim kadarıyla kıyıya kadar olan boru hattı 160 kilometre civarında söylenmişti, yanılıyor olabilirim. Bununla ilgili projeksiyonunuz var mı? Yani, biz, Tuna-1 kuyusundan ilk gaz akışını ne zaman sağlayacağız? Şimdi, 2021’in Mart ayındaıyız, işte, cumhuriyetin 100’üncü yılında gerçekten bu gaz akışıyla tanışabilecek miyiz?

Bir de bunun yaklaşık yatırım maliyeti ne kadar? Yani, belki, siz bunu önce arama ile tarama faaliyetleriyle ilgili söylemişsiniz, “Bu rakamın uluslararası rakamlarla mukayesesinde arama maliyetimiz 1 doların altında.” demiştiniz, “Birim üretim maliyetimiz yüzde 54 daha ucuz, derin sondaj maliyetlerimiz yüzde 83 daha ucuz.” diye ifade etmişsiniz. Yani, demek ki bu aldığımız gemilerin görevini yaptığı gibi bir sonuç çıkar ama bizde de şöyle bir kanaat var: Özellikle bu derin sondajlarla ilgili kullandığınız ekipmanların önemli bir kısmı ithalata dayalı, bundan dolayı da bunlar hep stratejik ürünler. Yani, herhangi bir olumsuzlukta, mesela, Akdeniz’de olan olumsuzluk da bildiğim kadarıyla bu konuyla alakalı, biraz da ambargoya uğradık gibi. Bunlar stratejik ürünler, gemilerimiz var, tamam ama bu sondajlarla ilgili malzemeyi biz üretmediğimiz sürece bu konularda sıkıntı yaşayacağımızı düşünüyorum. Mesela, şu an bununla ilgili ne kadar yerli malzeme kullanıyorsunuz? Ben, özellikle, sanayiye bir miktar bilen birisi olarak söylüyorum, bunlar Türkiye’de yapılabilir. Yani yüzde 80’inin, yüzde 90’ının eğer iyi bir diyalog kurulabilirse çoğunun yapılabileceği kanaati bende hâkim. Dolayısıyla bu konuda bağımlılığımız ne kadar az olursa o kadar iyi olur diye düşünüyorum.

Yine, tabii, ekipmanlar var ama bunun yanı sıra bu ekipmanları kullanacak elemanların kalitesi de önemli. Diğer arkadaşlarımız da sordu, tekrara düşmemek açısından. Yani, burada neden böyle bir bağımlılığımız var? Yani, ben, bu sektörün üniversitelerimizde özellikle bu petrole ilgili, sondajlarla ilgili çok ciddi mezunlar verdiğini. Uluslararası arenada da çok ciddi -şahsen benim de bire bir tanıdığım- mühendislerimiz var. Yani, yurt dışında farklı platformlarda çalışan teknik elemanlarımız da

var. Yani, burada da, bu konuda biraz daha millileşmek gibi çünkü teknik eleman konusunda çok ciddi işsizimiz de var. Mesela, özellikle savunma sanayisinde “Biz, 1.000 tane personel alacağız.” diyordu geçen Temel Kotil, özellikle, elektrik elektronik, makine, endüstri mühendisleri gibi. Sizin de daha çok teknik insanlara ihtiyacımız var. Bu konuyla ilgili mesela, bu büyüklük oranında istihdam sağlamayı da düşünüyor musunuz veya projeksiyonunuz nedir? 2021 yılıyla ilgili nasıl bir projeksiyonunuz var? Bunlar millî meseleler, yani bunun sınırı yok. Netice itibarıyla petrol tüketimi de devam edecek, gaz tüketimi de devam edecek, biz de kaynaklarımızı ne kadar efektif kullanırsak o kadar aşağıya çekmiş olacağız. Dolayısıyla, biz, özellikle bu çalışmaları destekliyoruz.

Bir ara Trakya’da da işte trilyon TL’lere karşılık gelen ciddi rakamlardan bahsedilmişti. Bunu da bir yabancı şirket işletiyordu -benim bildiğim kadarıyla Kanadalı bir şirket işletiyordu- onlar da “Gaz bulduk, şöyle oldu, böyle oldu. Türkiye çok ciddi rezervlere sahip.” gibi oradaki son durumla ilgili bir bilginiz var mı? Yani, bu Trakya’daki Kanadalı şirketin -bildiğim kadarıyla Valeura Enerjiydi- son durumu nedir? Hâlâ üretim yapıyor mu? İşte, yine milyar seviyesinde orada da bir kaynak tespitinden bahsediliyordu, oradaki o bahsedilen son durum ne?

Üçüncü husus: Tabii, yurt dışındaki faaliyetleriniz. Yurt dışında özellikle Afganistan, Azerbaycan, Irak, Rusya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, tabii, buralar hep petrol yatakları. Burada yabancı şirketleri biz çok görüyoruz. Bizim de zaman zaman yurt dışında faaliyetlerimiz oluyor, işte, inşaat sektöründe faaliyet gösteriyoruz. Orada, mesela, özellikle, Çinli şirketler, yani bugün dünyanın dört bir tarafında... Deve boynu mu diyorsunuz bilmiyorum, o şey?

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – At başı.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – At başı. Neyse, biraz yaklaştığımız en azından.

Yani, bunların her birinin başında bir Çinli görmek mümkün. Bunu Afrika’da da görmek mümkün, Asya’da da görmek mümkün, bu enerji nerede varsa –bunun adına gaz deyin, bunun adına petrol deyin, ne dersiniz deyin- bunların başında muhakkak Çinliler var. Bu Çin devletinin de bu şirketlere yönelik inanılmaz sağladığı imkânlar var. Tabii, bunlar bu imkânları da o ülkelere sağlıyorlar. Yani, ben, Türkmenistan’ı bir miktar bildiğim için söyleyeyim, bugün Türkmen gazının üretiminin yüzde 55’i, 60’ı şu an Çin’e gidiyor. Bunlar, sadece maaşlarını ödeyecek kadar para veriyorlar, gerisini hesaptan düşüyorlar. Zaten, maliyeti 100 ise 300 liraya yapıyorlar. Dolayısıyla daha işin başında gazı bedava almış oluyorlar. Yani, diyelim ki hattın maliyeti 2 milyarsa bunlar zaten hattın maliyetine 6 milyar diyorlar. Hattı yapıyorlar, maliyet hesaptan düşerken gerçek maliyeti 2 milyarsa zaten 1’inci, 2’nci, 3’üncü turda da bu işi çözüyorlar. Dolayısıyla arkanızda devlet desteği olmadan özellikle bu pazarlarda yer edinmeniz biraz zor. Bununla ilgili bir projeksiyonunuz var mı? Yani, ben baktım şu an yurt dışındaki üretiminiz yurt içinden elde ettiğiniz üretimlerin yaklaşık 2 katı gibi. Yani, biri 46-50 bin varil gibi öbürü de 180 bin gibi. Yani, netice itibarıyla buradaki rezervlerimizi tamam sonuna kadar kullanalım ama yurt dışı kaynaklarını devreye sokmadığımız sürece bizim ihtiyacımızın karşılanması mümkün değil. Bu konuyla ilgili özel bir projeksiyonunuz var mı? Mesela, 2022’de ne düşünüyorsunuz, 2023’te ne düşünüyorsunuz? Biz, işte 2023 sonu itibarıyla tüketimimizin yüzde 60’ını, yüzde 70’ini gerek iç gerekse dış kaynaklardan elde ettiğimiz üretimlerle karşılayabilir duruma gelebiliriz diyebilir misiniz?

Şimdi, tabii, Asya’yla diyaloglarımız iyi, Azerbaycan’la diyaloglarımız gayet iyi, öbür tarafta Azerbaycan özellikle Şahdenizi’nde diğer ilave alternatifler var. İşte, Türkmenler gaz konusunda dünyadaki rezervler sıralamasında 4’üncü veya 5’inci ülke diye biliyorum. Dışişleri Bakanlarımız geçen karşılıklı geldiler, gittiler, görüştüler, bununla ilgili bir mesafe katedilebildi mi? Yani, sadece işe petrol üretimi değil, yurt dışında gaz üretimiyle ilgili de çalışmalarımız olabilir diye düşünüyorum. Benim fikrim şu: Özellikle araçlar da dâhil petrol tüketimi dünyada düşerken gaz tüketimi gittikçe artıyor gibi

geliyor bana dolayısıyla zamanla gaz konusunda -zaten dışa bağımlıyız- yurt dışı faaliyetlerinizi, arama faaliyetlerinizi, üretim faaliyetlerinizi... Gaz konusunda da bir projeksiyonunuz var mı? Bununla ilgili düşünceleriniz neler?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yaşar, son bir dakikanız lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Tabii, özellikle çok ciddi nakliyeler yapıyorsunuz. Nerede yapıyorsunuz? Kuyulardan elde ettiğiniz ham petrolü rafinerilere taşıyorsunuz. Bununla ilgili kayıpların, kaçakların, hırsızlıkların zaman zaman olduğunu duyuyoruz, işitiyoruz ama mevcut teknolojilerle bunu tespit etmek mümkün. Yani, bunu bırak, uzaydan yeraltındaki rezervleri tespit eden bir yöntem varken yani çıkarılan petrol, rafineriye ulaşan miktar, arada kaybolan miktarı yani tırnağınızın üzerinde yapacağınızı ben tahmin ediyorum. Bununla ilgili kayıplar var mı, kaçaklar var mı? Varsa bunlarla ilgili öngördüğünüz tedbirler var mı? Bir de Sayın Başkanım bu gemilerden birini Komisyon olarak özellikle Karadeniz'deki sondaj gemisini...

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Onu ben söyleyecektim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki, bırakayım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun, buyurun siz ilave edin. “Gezelim.” diyeceksiniz değil mi?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet. Yani, orada en azından yerinde görme fırsatı olursa, yani yüce Türk milletini gördüğüne daha fazla inanıyor. Hani, bazen diyorlar “Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı bilir? Bu konuda bir şey var, yani ben şahsen çok gezen, yani gördükçe bu işlere daha fazla katkı sağlayacağımıza, daha fazla bilgi sahibi olduğumuza inananlardanım diyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

İnşallah, önümüzdeki yıllarda bütün bu bahsettiğimiz sorunlardan arınmış, üretimimiz konusunda gerçek manada ciddi mesafeler alırsanız diye düşünüyorum.

Hepinize çalışmalarınızdan dolayı teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Söz sırası Sayın Kaya'da.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Heyetimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Genel Müdür, yönetim kurulu üyeleri ve aramızda misafir olarak bulunan bütün katılımcılara da hoş geldiniz diyorum.

Sayın Genel Müdürüme ve yönetim kurulu üyelerinin yaptığı başarılı çalışmalara hakkını teslim etmek lazım. Gerçekten gurur duyulacak çok başarılı çalışmalar yapıyorsunuz. Bu anlamda takdirlerimizi ve teşekkürlerimizi iletiyorum. Ancak burada hükûmet kanadına yönelik bir iki bir şey söylemeden de bu meseleyi kapatmak istemiyorum.

Şimdi, bakın, bu ülkede on dokuz yıldır bir AK PARTİ Hükûmeti var. Yani AK PARTİ Hükûmetinin bu on dokuz yıllık iktidar dönemi âdeta bir gaz bulma ve gaz çıkarma dönemi gibi. Bakıyorsunuz, şimdi, bu konuyla ilgili basında alabildiğine haberler çıkmış. Şimdi, bakın, 9 Eylül 2004 “Akçakoca'da doğal gaz bulundu” diye bir haber paylaşıldı, müjde olarak sunuldu. Tabii, bütün bu sunulan müjdelere, haberlere hepimiz millet olarak seviniyoruz ve “İnşallah doğrudur.” diyoruz. 26 Kasım 2006 yine Akçakoca'da doğal gazdan sonra petrol bulunduğu müjdelenmiş; sonra 20 Mayıs 2007'de “Karadeniz doğal gazı devreye girdi” diye manşet var gazetelerde; 26 Ağustos 2007 “Karadeniz'de petrol ağlara takıldı” diye bir haber var; 15 Mayıs 2009'da “Sakarya'da doğal gaz bulundu” haberleri var; 17

Haziran 2010'da yine "doğal gaz rezervi bulundu" haberleri var, Batı Karadeniz açıklarında 1.600 metre derinlikte; 29 Mart 2011'de TPAO'dan sevindiren Akçakoca açıklaması gelmiş, Düzcce'nin Akçakoca ilçesi açıklarında 250 bin metreküp olan doğal gaz üretimleriyle ilgili bir haber çıkmış; yine Bakan Yıldız, açıklama yapmış 25 Ağustos 2012'de "Petrol bulduk ama çıkaramıyoruz." diye bir haber, Akçakoca açıklarındaki doğal gaz platformunda incelemelerde bulunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Hakkâri civarlarında önemli miktarda petrol bulgusuna ulaştıklarını kaydetmiş; 10 Mart 2013 "Karadeniz, petrol ve doğal gazda yeni merkez oldu" diye bir manşet atmış, Karadeniz'de ciddi petrol ve doğal gaz rezervi bulunduğunu açıklamışlar; yine 1 Nisan 2013'te Taksim'de doğal gaz bulunduğu açıklanmış, 38 milyar metreküpe varan bir rezervden bahsedilmiş; 29 Haziran 2020'de Akçakoca'da bir doğal gaz keşfinin daha olduğunu o dönemin Bakanı Fatih Dönmez Bey açıklamış ve son olarak Sayın Cumhurbaşkanı 21 Ağustos 2020'de Türkiye tarihinin en büyük doğal gaz keşfinin Karadeniz'de gerçekleştiğini açıklamıştı. Gerçekten, bu haberlere hep sevindik fakat çok enteresandır, yıllardır doğal gaz buluyoruz, petrol buluyoruz ama şu ana kadar bu konuyla ilgili "bulduk, çıkardık, kullanıma sunduk" diye bir haberi hiç duymadık, işitmedik. Yani bu kadar gaz bulup da çıkaramayan bir başka ülke var mıdır diye merak ediyorum açıkçası; sürekli gaz buluyoruz ama çıkarılan, milletin hizmetine sunulan hiçbir şey yok. Gerçekten, buluyoruz buluyoruz da bulduğumuz bu gazı ne yapıyoruz diye sorasım geldi açıkçası. Yani bu kadar gaz bul ama ortada hiçbir şey yok, biri bizi gaza mı getiriyor? Bunu da sorgulamamız lazım ve şu kaniya vardım: Umut ediyorum ki bu söylenenler, yapılan haberler, Hükümetin "müjde müjde" diye sunduğu bu haberler doğru çıkar, millet olarak bundan faydalanırız ama ben öyle olmadığını üzülererek düşündüğümü ifade etmek istiyorum ve AK PARTİ Hükümeti ne zaman siyaseten sıkışsa gaz çıkarıyor, ne zaman sıkışsa "gaz bulduk, gaz çıkarıyoruz" diye haber yapıyor. İş, bu noktaya gelmiş durumda. Bunu da söyledikten sonra bir, iki sorum olacak sizlere de.

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2020 Ağustos ayında müjdelediği son doğal gaz keşfinin akıbeti şu anda ne durumdadır? TPAO'nun bu konudaki çalışmaları nelerdir? Bulunan doğal gazın işlenmesi çalışmalarına kaç yılda geçilecek, kaç yılda doğal gaz kullanılabilir hâle gelecektir?

Bu doğal gaz keşfi konusunda BOTAŞ ile iş birliği yapılacağı söyleniyordu, bu iş birliği safhasına ne zaman geçilecek, BOTAŞ bu meseleye ne zaman dâhil edilecektir?

Şimdi, az önceki söylediklerime bir şeyler daha eklemem lazım çünkü elimde bu konuda veriler var. Hükümet ne zaman sıkışsa ve ne zaman bir seçim düşünse gaz ve petrol bulduğu açıklamalarını yapmış, tarihi örnekler var. Bakın, onları da size arz edeceğim; 21 Ocak 2010 tarihinde "TPAO Şırnak'taki Cudi Dağı'nda 3.250 metrede petrol buldu" diye müjde verilmiş, hemen arkasından 2010 yılı 12 Eylülünde seçim olmuş, yani bir referandum yapılmış; 7 Şubat 2014'te Diyarbakır'da Türkiye'nin 40-50 yıl ihtiyacını karşılayacak kadar kaya gazı bulunduğu müjdelenmiş, hemen arkasından 30 Mart 2014'te yerel seçimler yapılmış; 9 Ocak 2015'te Trakya'da faaliyet gösteren Kanada menşeli Marsa Enerji Firması'nın Trakya Poyraz'da 600 milyon metreküp doğal gaz bulduğu müjdelendi, hemen akabinde 7 Haziran 2015'te yine seçimler olmuş; 14 Ekim 2015'te Lukoil, PanAtlantic ve Romgaz şirketlerini tam 30 milyar metreküp doğal gaz rezervi buldukları müjdelendi, ne hikmetse o dönem seçim olmamış; 16 Mayıs 2018'de CNN'de Batman, Mardin ve Şırnak'ta büyük petrol rezervlerinin bulunduğu müjdelenmiş, 24 Haziran 2018'de -sizlerin de bildiği gibi- Cumhurbaşkanlığı seçimleri oldu; 8 Şubat 2019'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Trakya'da doğal gaz bulduklarını müjdeledi, 31 Mart 2019'da da yerel seçimler oldu. Yani ne zaman gaz bulsak; bakıyorsunuz, hemen arkasından bir seçim dönemine giriyoruz. Acaba bu gaz bulma hikâyeleri seçim malzemesi mi yapılıyor? Bunu da iktidar partisi mensubu arkadaşlarıma sormuş olayım diyorum.

Sizlere çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaya.

Söz sırası Sayın Zeybek'te.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, komisyonumuzun değerli üyeleri, TPAO'nun Genel Müdürü ve yöneticileri, Sayıştayımızın değerli yöneticileri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, biz görüşmelerde 2017'nin, 2018'in bulguları hakkında konuşmamıştık. Ben, şimdi, burada 2018'in 8.1.2 bulgusu hakkında 2017 yılında Fatih Sondaj Gemisi alınmıştı. Ya, bu geminin alınışı da 611,9 milyon TL maliyetle olmuştu. Doğrudur, tabii, sondaj çalışmaları için, ülkemizin geleceği ve doğal gazda, petrolde arama yapması gereken, emperyalist ülkelere teslim olmamak için kendi millî gemilerimizle, kendi sondaj gemilerimizle bunu gerçekleştirmek en doğal, en doğru olan şey. Bunu kim yapıyorsa doğru yapıyor diye görüyoruz. Tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum bu konuda.

Şimdi, bazı şeyler vardır ki her yapmış olduğunuz sondaj sonuç verecek diye bir kural yoktur çünkü sondajlar belli bir veriler karşısında yapılır ama istediğiniz veriler elde edilmeyebilir. Bunun mahiyetinin de sorulmaması gerekir, biz bu düşüncedeyiz. Kesinlikle, Türkiye'nin coğrafyasında, denizlerinde petrol ve doğal gaz bulunana kadar, hizmete girene kadar ne yapılması gerekiyorsa bunun destekleyicisiyiz, taraftarıyız. Bunu belirtmek istiyorum.

Şimdi, bu Fatih Sondaj Gemisi alındığı zaman TPAO tarafından bu geminin entegrasyon çalışmaları için GEO şirketine teslim edilmişti, onunla bir anlaşma yapılmıştı. Daha sonra bunun gemi işletmeciliği de ÇDBS şirketiyle yeni bir sözleşme yapılmıştı ama burada Sayıştayın bir önerisi olmuştu, işte bunlar teslim edildikten sonra. Bu geminin varlıklarının, bu çalışmalarının ve malzemelerinin bir şekilde bilançosunun tutulması açısından. TPAO bünyesinde -ben geçiyorum oradan Sayıştayın yazılı denetimindeki önceki şeylerini- uygulanan satın almalarda yöntem ve esasların zaman kaybına neden olacağı ve işin aciliyetine binaen farklı satın alma ve iş emirleri uygulanması ve teslim tesellüm çalışmaları firma özelinde gerçekleştirilmiştir. TPAO'nun denizlerde gerçekleştireceği petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, depolama ve taşıma faaliyetleri için ihtiyaç duyduğu mal ve hizmet alımları, 4734 sayılı Kanun kapsamında olmayıp deniz faaliyetleri için gerekli malzeme alımı TPAO'nun mal hizmetleri alımıyla ihale yönetmeliği kapsamında yapılmaktadır. Gemiyle ilgili yapılan mal ve hizmetler alanındaki PO'yla doğrudan satın alınmış ve mal hizmet alımlarındaki TPAO tarafından izlenen tedarik süreçlerinin ve TPAO'nun stok kontrolü yönergesindeki hükümler uygulanmadığından satın alınan malzemeler için stok kaybı yapıldığı tespit edilmiştir.” diyor Sayıştay ve öneride bulunuyor, diyor ki: “Fatih Sultan Mehmet Sondaj Gemisi için satın alınan malzemelerin TPAO'nun Stok Kontrol Yönergesi'ne uygun hâle getirilmesi kapsamında stok numarası verilmesi, satın alma dosyasının hazırlanması, ambar girişlerinin yapılması, alınan malzemeler için işletme malzemeleri ve gemi maliyetini, ilave edilecek malzemelerin ayrıştırılması konusunda bir an önce çalışma yapılması, bundan böyle hidrokarbon arama ve üretim süreçlerinde yapılacak mal alımlarında TPAO'da kullanılan ERP sisteminde tanımlanmış olan uygun stok numarası verilmesi ve bu stok numarası kullanılarak ihtiyaç belgesi düzenlenmesi ve diğer iç kontrol süreçlerine Mal ve Hizmet Alımları İhalesi Uygulama Yönetmeliğine, Stok Kontrol Yönergesi uygun mal, hizmet alımları yapılması gerekmektedir.” Siz, bu 2018'deki tespite göre, yapıldığına göre yıl 2021 yılı, üç yıl geçtiğine göre acaba -biz tabii, sizin sunumunuzda bunu göremedik- siz gerçekten Sayıştayın bu önerisine uyarak sistemi gerçekleştirdiniz mi? Bunun cevabını bekliyorum Sayın Genel Müdürüm.

Diğer tarafta, yine, 2018'in Sayıştay denetimindeki bulgularında, 8.2.5'e baktığımızda burada da aynı, bir başka konuya değinmiş Sayıştay: "TPAO'nun kullanılmaz durumuna giren sabit kıymet malzemeleri gerekli olurlar alınarak ilgili sabit kıymet ve stok hesaplaşmalarına çıkarılarak doğrudan gider yazılmakta, hurda olarak satıldığında da gelir yazılmakta. Arada geçen sürede de kayıt dışı kalmaktadır. Hurdaya ayrılan malzeme sabit kıymetler, hurda durumunda da olsa, bir değer ifade ettiğinden satılana kadar 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabında izlenmesi, tek düzen muhasebe sisteminin bir gereğidir." demiş Sayıştay.

Atlıyorum yine, Sayıştayın bu şeyinden sonra... Örnek olarak incelenen mahsup fişinde kullanılma özelliğini yitiren malzemelerle ilgili sabit kıymet ve stok hesabından çıkarılmakta, doğrudan gider yazılmakta. Yani burada bir kayıp kaçak var ki bu kayıp kaçığın kontrol altında, bir düzen içerisinde yapılması gerektiğini Sayıştay önermiş, diğer önerisinde bunu tespit ettikten sonra bir önerisi var Sayıştayın: "Kullanılmaz duruma gelen sabit kıymet ve malzemelerin kayıt dışı bırakılmayarak elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında izlenmesi gerekmektedir." demiş. Bunu da yine aynen, bu sunumunuzda ve geçen alt komisyon toplantılarında bunların gerçekleşmediğini gördük, yani bunların sunumunun yapılmadığını gördük. Bu bir şekilde yine tarafınızdan yapılıyor mu yapılmıyor mu? Bunun cevabını almak istiyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Diğer tarafta, yasaya göre TPAO'nun hasılatının yüzde 10'unu Hazineye ödenmesi gerekiyor; bu, yasa gereği. TPAO'nun mevcut faaliyetlerini sürdürebilmesi için 2,6 milyar borçlanmasını öngörmüştür bu sene. 2019 yılında yapılması gereken 350 milyon TL tutarındaki nakdi sermaye ödemesinin yapılmayışı, faaliyetlerinin finansmanını zora sokuyor. Yani 2019'daki 350 milyon TL'yi siz Hazineye aktarıyorsunuz. "TPAO'nun faaliyetlerinin yürütülmesi için yüzde 10 hasılatın Hazineye verilmesine bir son verilmeli, sermaye transferi bir an önce yapılmalı." diyor. Biz bunu öneriyoruz, yani siz elinizdeki kaynakları, varsa, TPAO'nun böyle şeyi var, kaynağa ihtiyacı var; maddi imkânları olmadan nasıl bir yatırım yapacak, nasıl sondaj yapacak, nasıl arama yapacak? Bu da bir gerçek.

Bu kadar müjdeli haberler veriyorsunuz, rezervlerini duyururken TPAO'nun yaşadığı finans güçlüğü aşılabilecek mi? Nasıl aşacaksınız? Yani ikide bir, bunlar yapılırken tabii ki Hazineden aktarılır. Ya bir bütün olarak çalıştığını biliyoruz ama yer yer nasıl yapıldığını da, bir mali bütçesinin de olması gerekiyor. Nereden, nasıl kaynak aktarılıyor? Yani kaynak aktarılıyor maliyeye... Ama TPAO bu kaynakları daha sonra, bir şekilde finans elde ederken yeniden borçlanarak, TPAO'nun varlıklarıyla beraber borçlanıyor, kredi sağlıyor. Bunu da öğrenmek istiyoruz.

Şimdi, bir de şu soruyu sormak istiyorum: Bu fazla bir... Gerek dış gerek de iç diplomaside farklı kullanılacağı için fazla üzerine gitmeden, fazla konuşmadan... Akdeniz'de doğal gaz ve petrol aramaları yapılıyor, Yavuz Sondaj Gemisiyle. Şimdi, burada verilerle bizi bir şekilde tamam, bir şey varsa, diplomatik bir sorun varsa anlatmanızı istemem. Yani biz her şeyi de bileceğiz, bilmemiz gerekiyor diye öyle bir düşüncemiz yok. Tabii ki devletlerin kendi şeyinde karşılıklı restleşmek, kazanç elde etmek gibi pozisyonlar da olacaktır, bazen bunlar da yapılacaktır. Ama burada gerçekçi bir anlamda böyle bir doğal gaz veya petrol durumu rezervi ne derece elde edildi? Bunun da cevabını almak istiyoruz.

Şimdi, bugünkü çıkan bir haberde yani MAPEG, herhâlde MİGEM; MAPEG olarak değişti diye biliyorum ben.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – MAPEG.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Evet MAPEG olarak değişti herhâlde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, toparlayalım Sayın Vekilim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – TPAO’nun Batı Çeltik 4 ve Çeltik 5 kuyularına lokasyonu sağlanacak, İstanbul Silivri’de kamulaştırma yapılacak deniliyor. Şimdi, burada enerji günlüğü, MAPEG, TPAO’nun Batı Çeltik 4 ve Çeltik 5 kuyularına ait lokasyon sağlanacak Batı Çeltik, Çeltik 4 ve 5 kuyularına ait lokasyon sahaları için İstanbul Silivri’de kamulaştırma yapılacak. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, İstanbul ve Tekirdağ illerinin sınırları içindeki Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına ait ARİ/TPO/K/F20-d3, d4 pafta numaralı petrol arama sahasında Silivri ilçesi Çanta Mahallesi’nde Bağlararası mevkinde Çeltik 4, Çeltik 5 kuyularına ait lokasyon sahaları için 3.250 metrekare genişliğinde alanı kamulaştıracak. Söz konusu alan için Silivri 2. Asliye Mahkemesi tarafından rayiç haddinden bedel talep edilmesi nedeniyle, anlaşma yoluyla satın alınması mümkün olmadığı gerekçesiyle alınmış acele el koyma kararı bulunuyor.

Şimdi, burada bu konuyu konuşmamın sebebi şu, bizim Silivri ve Çatalca bölgesi Türkiye’nin gündeminde, şöyle ki gündeminde: O bölgede her gün bir farklı olaylar geliştiriliyor, farklı kamuoyu oluşturulmaya çalışılıyor. Yok efendim, Kanal İstanbul Projesi, o projesi, bu projesi...

Şimdi -vatandaşın malına mülküne- gerçekten orada böyle bir petrol aramak için mi bir faaliyet var, yoksa bu da yasanın TPAO’ya vermiş olduğu bir yetkiyle o bölgede gerçekten bir kamulaştırma yoluna mı gidilmiştir? Bunun net bir cevabını almak istiyoruz. Çatalca bölgesinde özellikle kamuoyunu çok işgal eden bir durum olduğu için, her türlü sıkıntıların o bölgede gerçekleştiğini, her gün suistimallerin o bölgede olduğunu, rantların orada sağlandığını bildiğimiz için, bu da rant sağlayıcı tarafından vatandaşın malına el koymak için yapılan bir işlem mi diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Sayın Durmuşoğlu, size söz vermeden önce Sayın Bedri Yaşar Milletvekilimizin gündeme getirdiği konuyla ilgili ben bir açıklama yapmak istiyorum.

Kurumun, 6/2/2020 tarihinde yapılan alt komisyon toplantısında, açık denizlerde petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri icra eden gemilerimizin faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiş ve alt komisyon üyelerimizce stratejik önemi haiz olması dolayısıyla Doğu Akdeniz’deki faaliyetlerini sürdüren Oruç Reis gemisine bir çalışma ziyareti yapılmasının uygun olacağı ifade edilmiştir. Söz konusu talep, Alt Komisyon Başkanı Batman Milletvekili Sayın Ziver Özdemir tarafından 30/6/2020 tarihinde Komisyon Başkanlığımıza iletilmiş, bilahare Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzyılmaz da benzer bir talebi 2/10/2020 tarihinde Komisyon Başkanlığımıza yazılı olarak iletmış.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben çalışma ziyareti için değil, siyasi mesaj verme içerikli bir başvuru yaptım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani hem çalışma... O arada zaten gittiğimizde gerekirse orada söylenebilir, konuşulabilir oradaki ziyaret kapsamında.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Meclis Başkanlığına da verdim dilekçeyi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, söz konusu talep tarafımdan Sayın Bakanımıza iletili, Sayın Bakanımız da olumlu yaklaştı, Komisyon Başkanlığımız da olumlu değerlendirmekte. Pandeminin sona ermesinin ardından gerekli girişimleri de yapacağız, inşallah ziyareti de gerçekleştireceğiz.

Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının çok değerli Genel Müdürü ve yöneticileri, Sayıştayımızın ve kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; bugün burada ülkemizin en önemli kuruluşlarından biri olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 2017-2018 yılı hesaplarının görüşmelerini yapıyoruz. Öncelikle, toplantıya katılan herkese hoş geldiniz diyorum.

1954 tarihinde, kamu adına hidrokarbon arama, sondaj, üretim, rafineri ve pazarlama faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, 1983 yılına kadar entegre bir petrol şirketi olarak; arama, üretim, rafinaj, pazarlama ve taşımacılık gibi, sektörün pek çok alanında faaliyetlerde bulunurken 1983 yılında yapılan yasal düzenlemeler sonunda günümüzde sadece hidrokarbon arama ve üretim projeleri yürüten petrol şirketi olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Petrol sektörünün pek çok ilklerini gerçekleştiren TPAO, yarım asrı aşan sürede, PETKİM, TÜPRAŞ, Petrol Ofisi gibi 17 büyük kuruluşu birer ilk olarak ülkemiz ekonomisine kazandırmıştır.

2019 yılında günlük 684 bin ton ham petrol ve 45,7 milyar metreküp doğal gaz tüketen ülkemizin ham petrol tüketiminin yüzde 91,2'si; doğal gaz tüketiminin ise yüzde 98,9'u ithalatla karşılanmaktadır. TPAO olarak tüketilen enerji içerisinde büyük bir paya sahip olan petrol ve doğal gazı yurt içi ve yurt dışı kaynaklarından karşılayabilmek temel amaçlarımızdan biri olmuştur.

TPAO, 21 Ağustos 2020 tarihinde Batı Karadeniz'de Türkiye'nin münhasır ekonomik bölgesinde yer alan Sakarya gaz sahasında büyük bir keşif yaptığını duyurmuştur. Bu duyuru ülkemizde büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Kuyu sondajının tamamlanmasını müteakip rezerv miktarı, eklenen 85 milyar metreküple toplam 405 milyar metreküp olarak tespit edilmiştir. Sakarya sahası gaz keşfi, bugüne kadar Karadeniz'de gerçekleştirilmiş en büyük keşif olmasının yanı sıra, 2020 yılında dünyada denizlerde gerçekleştirilen keşifler arasında da 1'inci sırada yer almaktadır.

TPAO, kara alanlarındaki yoğun operasyonlarının yanı sıra, Akdeniz ve Karadeniz'de eş zamanlı olarak millî ve yerli imkânlarla derin deniz aramacılık faaliyetlerini de aralıksız sürdürmektedir. Hâlihazırda, 3 derin deniz sondaj gemisine sahiptir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde on sekiz yılda enerjide sessiz bir devrim gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu en önemli birincil enerji kaynaklarından olan petrol ve doğal gazın, öncelikle öz kaynaklarımızdan olmak üzere, yurt içi ve yurt dışı kaynaklarından sağlanması doğrultusunda, Doğu Akdeniz'deki petrol arama faaliyetlerimiz devam etmektedir. İnşallah, hayırlı kaynaklar bulmamızı temenni ediyorum.

Ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlamak ve enerji ithalatını düşürmek için çalışmalarımız devam edecek, Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi enerji denkleminin dışına atmaya çalışanlar başarılı olamayacaklardır.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyor, TPAO çalışanlarına başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de Sayın Genel Müdür ve arkadaşlarına başarılar dilerim.

Sayın Genel Müdür, Karadeniz'de bulunan, müjdesi Sayın Cumhurbaşkanı tarafından verilen doğal gaz rezerviyle ilgili “2023 yılında ulusal gaz iletim sistemimize bağlanacak.” açıklaması yapılmıştı. Bu doğal gaz keşfi sonrasında gelecek planlamasında ne gibi değişiklikler olmuştur? 2023 yılında gerçekleşme oranı nedir?

Yine, Sayın Genel Müdür “2023 yılında milletimizin istifadesine sunacağız.” açıklamasında bulundu. Bu durum doğal gaz fiyatlarını yüzde kaç etkileyecektir? Bulunan doğal gazın ihracatı söz konusu olacak mı? Bulunduğu söylenen doğal gaz rezervi daha önceki yıllarda bulunduğu söylenen doğal gaz rezerviyle aynı mıdır, yoksa bu açıklanan başka alanda, başka yerde, ayrı bir rezerv midir? Eğer öyleyse daha önceki yıllarda bulunduğu açıklanan doğal gaz rezervleri ne şekilde kullanılmıştır?

Ayrıca, Atilla Başkanım da söyledi, bu Batman, Adıyaman Bölge Müdürlüklerindeki kayıp ve kaçak mazotla ilgili gelişmeler hangi aşamadır? Sorumlularla ilgili ne yapılmıştır? Bu gibi durumların önüne geçmek için Kurumun uyguladığı denetim programları var mıdır? Var ise nelerdir?

Ayrıca, yasaya göre, Türkiye Petrolleri gayrisafi hasılatının yüzde 10’unu Hazineye ödemesi gerekiyor. Diğer yandan, Sayıştay raporunda da mevcut faaliyetlerin sürdürülmesi için 2,6 milyon borçlandığı vurgulanıyor. Yani raporda, 2009 yılında yapılması gereken 350 milyon TL tutarında nakdi sermaye ödemesinin yapılmayışının faaliyetlerin finansmanını zora soktuğu vurgulanıyor. Yani Sayıştay raporundan öğrendiğimize göre, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı finansman gücünü yaşıyor. Sayın Genel Müdürümüz, bu durumun nedenleri nelerdir?

Ayrıca, BOTAŞ ile TPAO bağlı ortaklığınca 3 yeni şirket kurulmasına karar verildi. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı Resmî Gazete’de yayımlandı. Buna göre, bir şirketin kurulmasıyla ilgili 11 milyar 797 milyon 665 bin sermaye, ikinci firma 3 milyar 575 bin sermaye, üçüncü firma ise 21 milyon 450 bin 300 lira olarak belirlenmiş. Şirketlerin görevi hangi alan olacak? Neden ihtiyaç duyuldu? Bu işleri yeni bir şirket kurmadan kendi bünyesinde yapamaz mıydınız? Konuyla ilgili Kurumunuzdan resmî bir görüş alındı mı? Ayrıca, halka arz ya da blok satışla Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının özelleştirilmesi durumu söz konusu mudur? Yakın tarihte değiştirilen Petrol Yasası’nın değiştirilmesinin Kuruma doğrudan katkısı nelerdir? Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının alt kuruluşları olan TUPRAŞ, Petrol Ofisi, BOTAŞ, PETKİM, İGSAŞ ve DİTAŞ’ın ana yapıdan koparılmasını doğru buluyor mu yönetim? Kurumdaki 300’den fazla deneyimli personelin zorunlu olarak emekli edildiği söylendi. Barbaros ve Fatih gemilerimize dışarıdan personel alımı olduğu, olumsuz durumlarda da bu personelin görevinden ayrıldığı iddiaları doğru mudur?

Ayrıca, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının Kıbrıs’taki Sınırüstü köyünde bulunan Türkyurdu-1 sondaj kuyusunun çalışmaları hangi aşamadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Sayın Gaydalı, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, sismik gemisinin alımı son derece elzem bir olay, bunu kabul ediyorum ama sondaj gemilerinin alınması... Kiralık alınsaydı daha “feasible” olmaz mıydı? Şimdi, sismik gemisi, evet, araştırmayı biz kendimiz yapacağız, umarım, “3D seismic” yani 3 boyutlu sismik cihazlarıyla donatılmıştır onlar. Burada hata payı ne kadar oluyor, “3D seismic”te?

Şimdi, bu gemileri satın alacağımıza, kiralık, personeliyle beraber alsaydık daha hesaplı olmaz mıydı? Tabii, çok büyük rezervler tespit edildikten sonra gemi alınması da elzemdir, ona da katılıyorum ama işin başında en azından deneme açısından açılan kuyularda kiralık gemiler kullanılsaydı maliyet ne olurdu? Gerçi bu sektörde -ben de mühendislik kariyerimin yüzde 50’sini petrol sektöründe geçirdiğim için- bazı doneler var bende. Kara sondajında mesela büyük şirketler kule kiralıyor satın alma yerine ama Türkiye Petrollerinin kendi kuleleri var. Ben yabancı bir petrol şirketinde çalışıyordum, bir sondaj kulesinin personeliyle beraber bize maliyeti günlük 100 bin dolardı. E, tabii, bir günlük gecikme 100

bin dolara mal olduğu için o gecikmeden hesap sorulurdu bizde ama biz komşu sınırlar içinde bu faaliyetleri aktardığımız için sizin faaliyetlerinizi de görüyorduk. Aynı kulenin altı ay bir noktada kaldığını ben tespit ettim, altı ay bir noktada çakılı kaldı hiçbir aktivite göstermeden. Bunun hesabı sizde sorulmuyor mu? Çünkü yani kayıp bayağı yüksek oluyor.

Şimdi, ben şunu öğrenmek istiyorum: Sizin sondajlarınız, karadaki sondajlarınız genelde Diyarbakır, Batman çevresinde 1.800-2.000 metrede oluyor. Bu, kaç günde tamamlanıyor? Bize konulan kota bir aydı, daha fazla uzatılmıyordu ama sizin yaptığınız sondajlar kaç gün sürüyor?

Bir de çevre duyarlılığı açısından bazı şeyler sormak istiyorum. Şimdi, komşu sahalarda çalıştığımız için aynı şeyleri gördük. Bize sondaj çukurunun kapatılması olayında bayağı baskı yapıldı ama Türkiye Petrolleri sahasında hiç kimse bunlara dokunmazdı bile. Tuzlu suyu, çıkarılan drenaj suyunu direkt deşarj olarak sizin yaptığınızı gördük ama bize cezalar yazıldı o dönemde. Bir de petrolden dolayı oluşan çevre kirliliğinden biz cezalar ödedik; aynı, komşu sahada size hiçbir şey yapılmadı. Yani çevreyse aynı çevre, zarar veriyorsak aynı zararı veriyoruz; sadece devletin himayesinde olduğu için imtiyazlı davranılıyordu.

Bir de gümrüksüz malzemelere ben dokunacağım. Gümrüksüz malzemelerin işin hitamında hurda olarak Makina Kimyaya devredilmesi zorunluluğu vardır yasal olarak. Tabii, özel şirketlerde de bunun bir sürü sakatlıkları vardı çünkü çalınan, kaybolan malzeme çok olurdu; eminim sizde de bunlar oluyordu. E, tabii, bu her yönüyle kayıp oluyor. Bu, hurda malzemenin yeniden değerlendirilmesi imkânı varken birileri alıyor, deve yapıp kayboluyor, gidiyor. Bunun üzerinde çalışma yaptınız mı, geliştirdiniz mi?

Şu anda karada çalışan, faal kaç tane kuleniz var? Aktif olmayan kaç tane kuleniz var? Bunları da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Subaşı.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer KİT Komisyonu üyesi vekil arkadaşlarımız, Sayın Bakanım, Genel Müdürüm, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu sabah Artvin’de ciddi bir yangın oldu. Tüm Artvin’e buradan geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum. Yusufeli’de, inşallah, yetkililer müdahaleyle birlikte gerekli tedbirleri alıyorlar.

Ülkemizin hidrokarbon potansiyelini tespit etme ve millî ekonominin hizmetine sunma hedefi doğrultusunda yaptığımız çok değerli çalışmalarını takip ediyoruz. Yerli ve millî imkânlarımızla Karadeniz’de açılan ilk arama kuyusu olan Tuna-1’de büyük gayretler sonucunda Türkiye’nin aramacılık tarihinde en büyük doğal gaz keşfinin mutluluğunu Türkiye’imize yaşattınız. “2020 yılında dünyada en büyük 2’nci keşif” olarak tarihe not düşülmesi ise ayrı bir gururumuz oldu. Son on yılda kara sondaj faaliyetlerinde 841 adet gibi büyük bir oranda sondaj sonucu 163 milyon varil petrol eş değer üretiminin yapılmış olması bugün için belki yeter ama 2023 Türkiye’sine gittiğimiz bugünlerde sizden daha fazlasını beklediğimizi teşekkürlerimizle beraber ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, Genel Müdürüm; “İki günü eşit olan ziyadadır.” kutlu sözü gereği, sizlerin de 2021, 2022 ve 2023’lü yıllarda hedeflerinizin ne olduğunu, sorunun cevabını yazılı olarak istiyorum.

Fatih, Yavuz, Kanuni, Barbaros, Oruç Reis gibi gemilerimizi ülkemiz envanterine kazandıran bir önceki Enerji Bakanımız Sayın Berat Albayrak Bey'e ve Sayın Bakanımız Fatih Dönmez'e, emeği geçen her kimse herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Samsun Milletvekili Bedri Yaşar Bey'in talebini ben de yinelemek istiyorum -ki gündeme geldi- sondaj gemilerimizi bir yerinde görmeyi, limanda olduğu zaman ziyaret etme imkânını istiyoruz.

Dualarımızla birlikte başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yazan bir ifadeyi okumak istiyorum: “Geçen yıla göre personel sayısı 694 kişi azalmasına rağmen personele yapılan harcamaların yüzde 25 oranında artmış olması 2017 yılında emekli olan personele ödenen kıdem tazminatı ve emekliliğe teşvik uygulamasından kaynaklanmıştır.” Neden 2017 yılında veya 2016-2017 yılı döneminde emekliliğe teşvik programı uygulandı ve bu doğrultuda neden Kurumdaki pek çok kalifiye personel de Kurumdan ayrılmaya teşvik edildi?

Şu anda izlediğiniz personel politikası nedir? Bunu soruyorum çünkü ben yaklaşık beş yıl Kuzey Afrika'da yaşadım ve çalıştım. Orada özellikle gördüğüm şey şuydu: Ağırlıklı olarak bu bölgedeki ülkeler kendi “yerli ve millî” adını verdikleri üretim aşamalarında aslında yerli ve millî mühendisleri kullanmıyorlardı. Bir süre sonra ülkelerin siyasi ilişkilerinde problemler yaşanmaya başladığında hâliyle kişi, hangi ülkenin vatandaşıysa veya geçici bir vatandaşlık aldığı varsayılsa dahi o ülkede yaşamıyor ve gidiyor, dolayısıyla da kendi bilgi birikimiyle uzaklaşıyor. Yani yerli ve millî mühendis yetiştirmek ve kazanmak açısından yaptığınız girişimleri, faaliyetleri sizden öğrenmek istiyorum.

Diğer bir konu, ben, Sayın Subaşı... Pardon...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yaşar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yok, Sayın Durmuşoğlu'na teşekkür ediyorum Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Alt Komisyon toplantısındaki Doğu Akdeniz ve Karadeniz'deki sismik arama ve sondaj faaliyetleri gerçekleştiren gemilerimize bir ziyaret yapılmasıyla ilgili önerisi konusunda.

Aslında, eş zamanlı olarak ben de alt komisyonda olmasam da ben de yine hem çalışmaların denetlenmesi için ama aynı zamanda da siyasi yönde ülkemizin daha fazla elini güçlendirmek ve katkı sağlamak için hem Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyon Başkanlığına hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı dilekçeyle başvurdum. Bu konu aslında hep...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Durmuşoğlu alt komisyonda yok, alt komisyon toplantısında değildi; Lütfi Kaşıkçı Bey olabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz “Sayın Durmuşoğlu” dediniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, “Bedri Yaşar” dedim ben biraz önce.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, Sayın Bedri Yaşar'a yanıt olarak söylediniz, dediniz ki: “Alt komisyonda...”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ziver Bey dedi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ha, Ziver Bey miydi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, ben de aslında bakışlarla onu anlamıştım ama Sayın Durmuşoğlu’na bir yönlendirme olunca... Olsun, bir teşekkür borcunuz olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, ben “Sayın Durmuşoğlu’na söz vermeden önce...” dedim, onun üzerine “Sayın Bedri Yaşar Bey’in gündeme getirdiği konuyla ilgili bir açıklama yapmak istiyorum.” dedim, böyle oldu. Sayın Durmuşoğlu alt komisyon...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle mi? Peki, tamam.

Yani teşekkürün adresi kim şimdi?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Komisyon.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkürün adresi Komisyon ve alt komisyon...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Alt komisyondaki arkadaşlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Alt Komisyon Başkanımız da Sayın Özdemir aynı zamanda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, bu konu şu açıdan çok önemli: Şimdi, bizim millî birlik ve beraberliğimizi ortaya koymamız ve tüm dünyaya göstermemiz gereken noktalarda bakın, birbirimizden aslında habersiz bir şekilde aynı noktaya nasıl kenetlendiğimiz ve aynı buluşmayı nasıl gerçekleştireceğimizi planladığımız bir noktada kesıştik; bu, gerçekten çok güzel.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Biz de öyle düşünüyoruz yani bu konuda aynı düşünüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet evet.

Şimdi, ben de bu konuyla ilgili hem KİT Komisyonu Başkanlığına hem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı dilekçeyle başvuru yaptım. Hem kayda geçmesi bakımından hem de bu ilgili başvuruyu yaparken ki Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak hassasiyetlerimizi yansıtmaları bakımından size bu dilekçeyi okumak istiyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilindiği üzere, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun denetimi altındadır ve yine, bilindiği üzere TPAO, Doğu Akdeniz’de mavi vatan sınırları içinde doğal gaz, petrol ve hidrokarbon yatakları arama faaliyetlerini Oruç Reis araştırma gemisiyle sürdürmektedir. Doğu Akdeniz’de yaşanan siyasi gerginlikler nedeniyle bu çalışmalar NAVTEX ilan edilerek devam ettirilmektedir.

Türkiye’nin millî menfaatleri, uluslararası anlaşmalarla kazandığı hakları çerçevesinde mavi vatan sınırları içinde yer alan yer altı zenginliklerinin çıkarılması hayati öneme sahiptir. Egemenliğin sahibi olan milleti temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini ve kararlılığını göstermek bakımından KİT Komisyonu üyesi milletvekillerinin Oruç Reis Araştırma Gemisi’ni Doğu Akdeniz açıklarındaki faaliyetlerini yaptığı esnada ziyaret etmeleri milletçe vücuda getirdiğimiz birlik ve beraberliği dünya kamuoyuna bir kez daha gösterecektir. Ayrıca, bu ziyaret Oruç Reis Araştırma Gemisi personelimize ve bölgede güvenliği sağlayan Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu askerlerimize moral olacaktır. Bu doğrultuda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca ilgili ziyaret programının ivedilikle planlanmasını talep ederim.”

Burada, bizim milletvekilleri olarak mavi vatan sınırlarını tescillemek adına ve tüm dünyaya göstermek adına bu ziyaretin en kısa sürede planlanması çok önemli. Aynı zamanda da bu ziyaret ve bu tescil siyasi güç bakımından da 100 savaş gemisinin sahaya çıkmış olmasıyla da eşdeğerdir.

Diğer bir konu, Karadeniz açıklarında yapılan doğal gaz faaliyetleri. Bu konuyu da biz milli bir konu olarak görüyoruz. Zaten yer altı zenginliğimiz de dolayısıyla yerli ancak ben Zonguldak Milletvekili olarak bir konuda bir üzüntümü söylemek istiyorum, o da şu: Aslında jeolojik yapı olarak Zonguldak Havzası bir taş kömürü havzası ve jeolojik yapının devamı da yine Karadeniz’de aslında bir bütün. Dolayısıyla Zonguldak’ın 175 kilometre uzağında tespit edilen bu rezerve “Sakarya Bloku” adı verildi ama aslında en azından isim hakkının Zonguldak’ın hakkı olduğuna ben çok inanıyorum. Belki şekli bir durum tabii yani ismen zikredilmesi ama ileride eğer bir değişiklik yapabilme şansınız olursa -artık bilgisayarda bir tıkla bir ismi komple bir yerde değiştirmek mümkün oluyor- Zonguldak’a ben en azından isim hakkını teslim etmenizi sizden rica ediyorum.

Bir diğer konu: Özellikle parlayıcı ve patlayıcı malzemelerden uzak çalışılması gereken bir sektöresiniz. Dolayısıyla sizin de ATEX sertifikalı alev yaymaz ürün ihtiyacınız var. Bu ürünler ağırlıklı olarak Türkiye’de üretilmiyor ve ithal kalemi ancak Türkiye’de üreten bir devlet kurumumuz da var, bu da Zonguldak’ta Türkiye Taşkömürü Kurumu. Entegre tesisleri var geçmişten bugüne gelen. Bir dönemin GAP projesi gibi yapılmış bir proje aslında TTK’nın Türkiye’nin taş kömürünü çıkarma projesi. Bu bakımdan, bu entegre tesislerde bir araba bile üretmek mümkün, A’dan Z’ye her şeyi ama tabii, kârlılık oranı, finansmanı, bunlar ayrıca değerlendirilmesi gereken şeyler yani seri üretim noktası başka bir konu. Bu entegre tesislerinde şu anda ATEX sertifikalı ürünler çok yüksek kârla üretiliyor. Bu bakımdan da sizden daha fazla destek ve BOTAŞ’ın yaptığı gibi sizden acil olarak sipariş bekliyoruz.

Zonguldak’ta Filyos Limanı’yla ilgili bir çalışmanız var. Yani çıkarılan doğal gaz Filyos Limanı’na gelecek ve daha sonra da BOTAŞ’la birlikte süreci yöneteceksiniz ve ümit ediyorum, bu yer altı zenginliğimiz de Türkiye ekonomisine en kısa sürede, en verimli şekilde çalışarak katkı sağlayacak. Ancak aynı zamanda Zonguldak’ın yani bu doğal gaz rezervinin bulunduğu bölgede bir sahil hattı var. Bu sahil hattında Alaplı, Ereğli, Kozlu, Merkez ve Kilimli ilçeleri de var. Bu sahil hattı üzerinde bir çalışma planınız var mı, bunu sormak istiyorum. Bu doğrultuda sizden Zonguldak halkı çeşitli projeler bekliyor. Yani Zonguldak’ta yıllardan beri yapılmaya çalışılan ve nice iktidarların yapmaya çalıştığı, başladığı, bitiremediği ve ümit ediyorum en kısa sürede bitecek olan Filyos Projesi âdeta TPAO için hazır yapılmış bir projeye dönüştü bir bakıma, bu çok güzel ama TPAO’nun da bizim diğer sahil bandımıza ve diğer limanlarımıza da çeşitli katkılar yapmasını bekliyoruz Çünkü TPAO’yu bizim konumlandığımız yer Türk Silahlı Kuvvetlerini konumlandığımız yerden çok farklı değil. Türkiye bugün Doğu Akdeniz’de, özellikle Doğu Akdeniz’de ama Karadeniz’de yaptığı çalışmalarla birlikte âdeta Türkiye’nin savunmasını da yapıyor. Bu açıdan çok kritik bulunuyorum.

Diğer taraftan, 2019 yılı Raporu’nda, bulgu-3 “Motorin hırsızlığını önleyici iç kontrol süreçlerinin yetersiz olması” şeklinde bir bulgu var. Yani TPAO sondaj faaliyetleriyle petrol rezervlerinin, doğalgaz rezervlerinin peşine düşerken elindeki petrole de sahip çıkmalı. Bu bulgu, sahip çıkamadığını gösteriyor. Bakın, çok kısa okuyacağım, bulguya göre: “Sondaj faaliyetlerinde ve diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere ihtiyacı olan motorin için 2019 yılı içinde 10 ayrı ihalede toplam sözleşme bedeli 435 milyon lira bedelle motorin satın aldığı tespit edilmiştir. Özellikle sondaj sahalarında faaliyetlerde kullanılmak üzere temin edilen motorinin çalındığı, hırsızlık yapıldığı konusunda şikâyetlerin arttığı ve TPAO Teftiş Kuruluna da intikal ettiği tespit edilmiştir.” Örneğin Batman Bölge Müdürlüğü 257 bin litre mazot temin edildiği, 236 bin litre mazotun operasyonda kullanıldığı, yaklaşık 22 bin litre mazotun TPIC çalışanlarına teslim edildiğine yer vermiş. Bu 22 bin litre motorinin piyasa fiyatı da yaklaşık 50 milyon lirayı buluyor. Yani çok önemli bir bulgu.

Diğer bir hırsızlık ihbarında, sondaj faaliyetlerinde kullanılmak üzere alınan motorinin saha çalışanlarının bir kısmı tarafından yapılmış olma ihtimali üzerinde durulduğu, yıl içinde yapılan diğer bir ihbarda ise, Batman ve Adıyaman Bölge Müdürlüğü sondaj sahalarında mazot ikmali yapılırken eksik teslimat yapıldığı ve böylece haksız kazanç sağlandığına dair iddialar içerdiğini...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – TPAO’nun kara ve deniz sondajları başta olmak üzere sadece 2019 yılına ait sözleşme tutarı 435 milyon lira olan motorin alımlarının sahada motorin teslimatının nasıl ve hangi şartlarda yapılacağını düzenleyen herhangi bir sözleşme metninin de bulunmadığı belirtilmiş. Dolayısıyla, buna gerçekten ne kadar önem veriyorsak yeni doğal gaz ve petrol rezervlerine ulaşmayı ve burada ulaştığımız yer altı madenleri bizim için ne kadar kutsalsa hâlihazırda çıkardığımız sahalarındaki zenginlikler de o kadar kutsal, o kadar 83 milyona ve yine yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına aittir. Dolayısıyla, bunları çaldırmamanız gerekiyor ve bu bakımdan da 2021 yılında 13,4 milyar lirayla en büyük yatırımı alan TPAO’nun bu hırsızlıkları engellemek boynunun borcudur. Hem kurum dışındaki hırsızlara engel olmalıdır hem de kurumun içinde varsa bu hırsızları tespit edip bir an önce kurumla ilişkisini kesmelidir.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, bir an önce Doğu Akdeniz’de, Karadeniz’de, platformlarda, gemilerde buluşmak üzere diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İnşallah, teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Kartal.

İRFAN KARTAL (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok Kıymetli Başkan, sayın konuklar; hepiniz hoş geldiniz.

Ben geçen yılki KİT Komisyonu toplantısında bölgem olan Van’ın Özalp ilçesinin Korsot bölgesinde petrol aramalarıyla ilgili bir bilgi edinmiştim, çok sağ olun, teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm, bilgi aldım. Yalnız burada alan tektonik olarak çok aktif bir bölgede yer almakta ve geniş bir çalışma yapılmış. Sonuç olarak, yapılan değerlendirmeler neticesinde, 2020 yılında söz konusu bölgede sismik veri ve toplama çalışması planlanmış, bölgede bulunan tek sismik hat Van şehir merkezi ve Gürpınar ilçelerinden geçmekte güney yönlü ve yaklaşık 6 kilometre uzunluğundadır. Bölgede yer alan jeoloji hakkında bilgi sahibi olmak yüzey sızıntılarıyla ilişkisini anlamak amacıyla yaklaşık 55 kilometrelik iki boyutlu 2/B sismik veri toplama çalışması 2020 yılına programlanmıştır. Söz konusu çalışma yılı, kara sismik veri toplama terminalinde yer almaktadır. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı olarak ruhsatlandırılacağını belirtmişsiniz. Ben bunun 2021 yılındaki çalışmalarının devamı hakkında daha da bilgi almak istiyorum. Bu önemli bir bölge bizim için. Türkiye Petrolleri Anonim Şirketi stratejik bir KİT üyesidir. Bu nedenle ben bunun devamını diliyorum, bölgem için çok önemli, bölgenin buna ihtiyacı vardır. Burada gerekirse Türkiye Petrollerinin bir şubesi veya temsilciliğiyle ilgili yakın çalışma diliyorum.

Ayrıca, iki yıldan beri devam eden bir KİT Komisyonuyuz, teknik komisyondur, daha çok burada sorunlarımızı konuşuyoruz, maalesef bir arkadaşımızın bu KİT Komisyonunda AK PARTİ’li milletvekillerinin sadece teşekkür için buraya geldikleri; benim için de bu üzüntüdür, haddini aşmış bir görüştür. Ben bu konuda da kendilerine...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle demediğim için bence sözünüzü siz geri alın.

İRFAN KARTAL (Van) – Biz burada güçlü ve büyük bir Türkiye amacıyla oturuyoruz, bizim gayemiz, amacımız budur, başka bir niyetimiz de burada yoktur. Biz iki buçuk yıldır... Kendilerini niçin eleştiriyorsunuz? Elbette ki hepimiz güçlü ve büyük bir Türkiye için çalışıyoruz.

Başkanım, teşekkürle Komisyonumuza selam ediyorum.

Hoş geldiniz, başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kartal.

Sayın Türkmen, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım, kayıtlara girsin: Deniz arkadaşımız öyle demedi, yanlış anlaşılma var. İzah etti Sayın Vekilimize ama... Tekrar izah etmek gerekmiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben “Sadece teşekkür etmek için geliyorlar.” demedim, sürekli tüm kurumlara aynı şekilde teşekkür ediyorlar. Eleştirileri belirtme noktasında ayrılıyor Sayın Başkan..

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tutanaklara girdi zaten.

Peki, teşekkür de ederiz, gerekirse, konuşulması gereken, tenkit edilmesi gereken bir husus varsa tenkit ederiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, siz bu konuda neden cevap verdiniz, onu anlamadım.

AHMET TAN (Kütahya) – Biz vekâlet verdik.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Komisyonu yönetiyorsunuz. Bakın, cevap verirse toplantıyı yöneten Başkan, ben de ona...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, olumsuz olarak düşünme bunu. Sayın Yavuzyılmaz, bunu ne diye olumsuz olarak değerlendiriyorsun ki? Ya, ben kötü bir şey mi söyledim?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İstedığınız zaman söz hakkını kullanıyorsunuz ya, arzu ederseniz şöyle yapalım: Divanımızda farklı partilerden de arkadaşlar olsun, istedikleri anda onlar da cevap versin, olmaz yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Türkmen, buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız, Değerli Bakanım, Saygıdeğer Genel Müdürüm, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım, Sayıştayımızın değerli temsilcileri ve diğer kurumlardan gelen saygıdeğer temsilciler; hepinizi saygıyla selamlıyorum, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Evet, burada çok önemli bir kurumun 2017, 2018 yıllarına ait faaliyetlerini denetliyoruz.

Ben maden mühendisiyim. Yıllardır bize hocalarımız, hep etrafımızda, komşularımızda olan devletlerde petrolün, kömürün çok fazlaca bulunduğunu –ister Rusya olsun, ister İran, Irak, aklınıza kimler geliyorsa- ve Türkiye’de de bunun bulunduğunu, var olduğunu fakat bir türlü çıkarılamadığını ve bunlar üzerinde çalışmaların yapılamadığını söyler dururlar. Bu, bir efsanedir, değildir, ayrı bir şeydir ama bu bizde, okullarda bile verilirdi. Şimdi bakıyorum, bazen söyleniyor “Şu sene burada bulundu, bu sene şu söylendi, bu senelerde şöyle denildi, arkasından seçimler geldi.” filan; Hükûmete dönük söylüyorlar da. Arkadaşlar, bu, büyük bir hayaldir. Yer altı ve yer üstü zenginliklerimizle tabii ki uğraşacağız, tabii ki bulacağız, bunlar kolay işler değildir, çok zor, zahmetli ve maliyetli, bir de çok da o dönemin teknolojileriyle ve bu dönemin teknolojileriyle de kaya gazı dediğimiz, yer altında olan, denizin altında olanların teknolojileri daha çok da bulunmuş değildir. O yüzden bunu aramak lazım, bunun için uğraşmak lazım, bunun için hayal etmek lazım. Hayali olmayanların geleceği de olmaz. İşte Türkiye ve onun hükümetleri bu hayalin içerisinde olmuşlardır. Biz, daha geçmiş

dönemlerde, Hilmi Güler Bey'in Bakan olduğu dönemlerde bile, Akçakoca dediğimiz yere gittik, oradaki platformları gördük. İşte, ondan sonra “yerli ve milli” diye adlandırdığımız hadiselerde, bizim denizlerimizde, Karadeniz’de ve ona benzer denizlerimizde bizim milli gemilerimizle ve insanlarımızla arama yapmamız gerektiği, sondaj yapmamız gerektiği fikri oluştu. Çünkü eskiden şu da söylenirdi: “Efendim, yabancı bir şirket geldi -mesleğimiz olduğu için söylüyorum bunu- buldu, bize hayrı olmasın diye betonladı üzerini, gitti.” Bunlar efsanedir, doğrudur da. İşte, bu hayallerle büyüyen bir ülkede bugün o hayallerin üzerine giderek her yerde olabildiğince, imkânlarımız ölçüsünde yerli ve milli olarak bu konuya Hükümetimiz eğilmiştir. Bütün gelmiş geçmiş Enerji Bakanlarının tümünü -isimlerini saymadan söylüyorum- onlarla çalışan ekiplerin tümünü, hepsini tebrik ediyorum. Bu tebriği de hak ediyorlar. Eksikleri yok mudur, eksiklerimiz yok mudur, daha dikkatli olmamız gerekmez mi? Evet, gerekebilir. İşte, KİT Komisyonunun görevi de o. Bunlar burada sorumlulara iletiliyor, Sayıştayımızın raporları inceleniyor, onların buldukları eksikler üzerinde çalışılıyor, bir daha bu eksiklerin olmaması gerektiği konusunda da KİT Komisyonu olarak uyarıyoruz. Eğer çok büyük hatalar, noksanlar veya hukuken bir şeyler bulunursa da onun da gereğini KİT Komisyonu olarak hepimiz yaparız çünkü burada devletin ve milletin hakkını koruyoruz, kimseye imtiyaz sağlamıyoruz, sağlamak zorunda da hiç değiliz. Onun için, niye söylemiyoruz, niye teşekkür ediyoruz? Kurumların moralini de bozmamak lazım. O kurumların çalışmalarını tebrik etmek lazım. Onları doğru incelemek lazım ve gidip içlerine onlarla görüşmek lazım tereddüt ettiğimiz konuları. Sadece bir Sayıştaya veya şuna buna demiyorum, önemli çalışmalar yapıyorlar, çok büyük bir Kurumumuzdur, önemlidir, devleti denetliyor ama bizler de gidip onlardan bilgi alabilecek konumdayız ve arkadaşlarımız alıyor zaten. O yüzden de onları tabii ki teşvik etmeliyiz ve onlara teşekkür etmeliyiz. Bu yüzden de böyle milli kurumlarımızın... Niye teşekkür ediyoruz meselesine gelince; arkadaşlar, biz taraf değiliz, hepimiz bu devlette çalışan, o kurumları yöneten kişileri denetliyoruz. Ama buradaki Komisyon üyelerinden arkadaşlarımız söz alınca onlar Sayıştayın oradaki bulgularından ve kendi özel çabalarıyla buldukları bazı bulgulardan zaten sorularını soruyorlar, bunlar gündeme de geliyor. Onun için, bize de çok daha fazla bir şey kalmıyor. Dolayısıyla biz de yapmış olduğu iyi yönde, teşvik yönünde olan kısımlarda burada teşekkür ve tebrik ediyoruz, bunun da bizim hakkımız olduğunu düşünüyorum ve tekrar tekrar, Zonguldaklı olmam ve Zonguldak Milletvekili olmam dolayısıyla Deniz Bey’i tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum hem TTK’ye yardımcı olma bakımından ki onun hak ettiği yardımdır, gerçekten çok değerli ürünler üretiyor. Onlarla istişare hâlinde bulunup o ürünlerden istifade etmenizi biz de diliyoruz.

Bir de Filyos Vadisi’ni biz çok gezdik; bakanlarla da çok gittik, gördük. Gerçekten o bir tevafuk ama tesadüf etmiş Deniz Bey’in de söylediği gibi. Doğal gazın bulunması, işte, aramaların neticesinde oluşan şeydir, bilinen şey değildir. Bundan sonra belki çok daha büyük rezervler olacaktır, daha derinlere inecektir, daha büyük aramalar yapılacaktır, o imkânlarımız olacak. Bunu nasıl değerlendirdiyse, işte “Askeriyeyle veya Silahlı Kuvvetlerle eş değerdedir.” dediği gibi... Arkadaşlar, burada böyle çok da “Bütçe ne olacak? Bütçe nereden gelecek? Nasıl olacak?” nasıl ki Millî Savunmaya sormuyorsak bu da ona eş değerse -madem öyle kabul ediyoruz ki öyle- bunda da öyle çok, nereden bulunacağı yok. Devlet imkânlarını kullanacak, bu millî kuruluşun o çabasına destek verecek ve dolayısıyla da bu yer altı ve yer üstü zenginliklerimizi milletimizin hizmetine sunacağız.

405 milyar metreküplük bir doğal gazın olması, tabii, Türkiye açısından çok önemli bir şeydir, belki bizim yirmi yıllık ihtiyacımızı görebilecek bir olaydır. Bunun akabinde de inşallah hem Doğu Akdeniz’de hem yurt içi, yurt dışında -şimdiye kadar hiç olmamıştır- yaptığımız operasyonlarla da bunu genişleteceğiz ve enerji sektörümüz... Bütün cari açığımızın hemen hemen tümünü kapsayacak; 36,5 milyar dolar civarında bir cari açığımız var -60 milyar doların üzerinde petrol ve doğal gazı para veriliyor- dolayısıyla bunu kapatabilecek bir imkâna sahip olacağız.

Ben bu çabalarınızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum, Bakanlığımızı tebrik ediyorum, elemanlarını tebrik ediyorum, hepimize de teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Özdemir.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de milletvekili arkadaşlarımızı, Sayın Bakan Yardımcısını ve Kurumun yöneticilerini saygıyla selamlıyorum. Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, TPAO, benim seçim bölgem olan Batman iliyle ilgili, bütünleşik bir Kurum. Ondan dolayı da hem müspet manada hem de menfi manada, bütün şeyiyle biraz daha fazla etkileniyoruz. Tabii, son zamanlarda ülkemizdeki petrol ve doğal gaz arama ve üretimi gelişmelerini hep birlikte yakından takip ediyoruz.

Özellikle, 2020 yılında Karadeniz’de rezerv alanı olarak 405 milyar metreküp olan yeni bir doğal gaz sahasının keşfi konusunda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ve bu riskli, pahalı sektörde bu riski üstlenen iradeye de başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bakanlarımıza da ayrıca teşekkür ediyorum. Karadeniz’de olduğu gibi, başta Akdeniz’de olmak üzere diğer bölgelerde de başarılı sonuçlar elde edeceğimizi umut ediyorum.

TPAO’nun 2003 yılında 50 milyon dolar olan yurt içi yatırımı 2014 yılından itibaren hem yurt dışı hem yurt içi yatırımlarıyla 2020 yılında 1,4 milyar dolara kadar ulaşmış. TPAO’nun büyümesine katkı veren faktörlerden biri elbette ki Türkiye’deki ilk petrolün çıkarıldığı Batman’daki üretim faaliyetleridir. Ülkemizde üretilen ham petrolün yaklaşık yüzde 75’i Batman bölgesinden çıkarılmakta. 1946 yılında Batı Raman Dağı’nda petrolün çıkarılmaya başlanmasıyla birlikte şehrimiz hızla gelişmiş, TPAO tesisleriyle rafineri şehrin göbeğinde kalmış ve âdeta şehrimizle bütünleşmiştir. Bütün sosyal alanlarıyla, ekonomik alanlarıyla, her şeyiyle Batman TPAO’yla bütünleşik bir ildir. Âdeta TPAO nezle olursa Batman yatağa düşüyor. Onun için, ekonomik sahalarıyla beraber de TPAO’yla gelişen bir ilimiz Batman. Tabii, Batman, eğitimden sosyal sorumluluk projelerine kadar, ticari alanlarına kadar, sanayisine kadar etkileniyor. Özellikle, en ufak bir şey olduğunda TPAO’da, Batman’da bizim kapımız da hemen çalınır ve siyasetçi olarak, milletvekilleri ve teşkilatlarımız olarak da etkileniriz bu konularla ilgili.

Ben bugün girizgâhtan sonra da bir iki konuyu sayın yöneticilerimize sormak istiyorum. Özellikle, son günlerde Batman’da da yerel basında gündem olan 20 civarında çalışanımızla ilgili sormak istiyorum. 20 kardeşimiz var, bunlar daha öncesinde TPAO’da çalışıyordu ve TPAO’daki o ünitelerinin kapanmasıyla birlikte TPIC bünyesine geçirilmesi konuşuluyordu. Bu 20 personelin iş akitleri 1 Temmuz 2018’de görev yaptıkları atölyenin kapanması gerekçe gösterilerek feshedilmiştir. Bu kardeşlerimiz de işe iade davasını açtılar ve bunu mahkeme yoluyla da kazandılar. Bunların sonucunda da bu vatandaşlarımıza kıdem tazminatları ödenerek -kapının önüne konulması şeklinde- paraları hesaplarına yatırılmış. Tabii, bu vatandaşlarımızla ben birkaç sefer görüştüm Sayın Genel Müdür. Bunların yaş ortalaması neredeyse 40-45 civarında. TPAO’da çalışma süreleri on yıl, yedi buçuk yıl, altı buçuk yıl, sekiz yıl olan vatandaşlar var. Dolayısıyla vatandaşlar siyasetçi olarak, ilin milletvekili olarak kapıma gelip bana şu soruyu soruyorlar, ben de bu soruya aracılık ederek sizlere sormak istiyorum: 30 yaşında, 35 yaşında girmiş, on yıl TPAO’da çalışmış, 40 yaşında, 45 yaşında kapının önüne konulmuş bir personel bundan sonra ne iş yapabilecek? Bu vatandaşlar evine, hanesine

ekmek götürmek istediklerini, çalışmak istediklerini ve TPIC ile TPAO'nun sürekli yeni personel aldığını söylüyorlar; on yıl deneyimli ve tecrübeli olan bu personel niye kapının önüne konulduklarını sorup işe iadelerini talep ediyorlar. Bunları da size aktarmak istiyorum, aracılık yapmak istiyorum.

İkinci bir konu da tabii, bu olumsuzluklarla ilgili, özellikle petrol ve TPAO, Batman bütünleşik olduğu için de bizde de -daha önceki milletvekili arkadaşlarımız dile getirdiler- olumsuzluklar, hırsızlıklar, akaryakıt hırsızlığının falan... Yani ben her "hırsızlık" tabiri geçtiğinde, şahsen, böyle biraz daha kabuğuma çekildim. Acaba niye şey ediyorum?

Ben TPAO'dan... Batmanlılar olarak biz -terörün en zirve yaptığı dönemlerde bile- hep TPAO'ya, TÜPRAŞ'a -geçtiğimiz dönemde İPRAGAZ, AYGAZ ve Petrol Ofisi vardı- bunların hepsine âdetâ öz malımız gibi hep sahip çıktık. Ve geçmişte yani bundan bir yirmi beş, otuz yıl önce rafineride bir yangın çıkmıştı ve gece yarısı bir patlamadan sonra bir kısım insanlar kendi çocuklarıyla beraber "Biz bu tehlikeden kaçalım." derken bir sürü insan da TPAO'ya doğru yani Batman'ın dışına değil, TPAO'ya ve TÜPRAŞ'a doğru yürüyerek "Acaba biz ne katkı sunabiliriz bu yangının, bu patlamanın önlenmesi için?" Böyle risk alan da bir Batman.

Şimdi, bunlarla ilgili elbette ki bu hırsızlıkların üzerine gidilmesini istiyoruz. Bu yolsuzluklar varsa bu yolsuzlukların kesinlikle en ufak bir şeyin hem çalışanın hem de dışarıdaki, TPAO'daki bu konularla ilgili üzerine gidilmesini istiyoruz. Bunların hiçbirinin sümen altı edilmesine kesinlikle gönlümüz rıza vermez ve yapılması gerekiyor.

Bir başka, belki kendi ilimi de ilgilendiren bir iki konuyu da izninizle fırsat bulmuşken aktarmak istiyorum. Geçen sene Batmanla ilgili; bizim Batman'da -ben Komisyonu da bilgilendireyim- 500 kilometre civarında, Türkiye Petrollerinin lojistik desteğini sağlayan, ağır tonajlı araçların kullandığı, kendi İl Özel İdaresi kaynaklarıyla yaptığımız köy yollarımız var. Her sene bu ulaşım araçları petrol nakliyesi, su nakliyesi, sondaj ve arama yapmak için de tabii ki bu yollar kullanılıyor. Dolayısıyla da yıllık bazda sürekli bizim bu yollarımızın standartları da otoban standardında olmadığı için elbette ki her sene sıkıntılar yaşıyoruz. Ve bu konuyla ilgili geçmiş senelerde Türkiye Petrolleri Yönetim Kurulu veyahut da Enerji Bakanlığımızın talimatıyla Yönetim Kurulunda aldıkları kararla Batman'daki İl Özel İdaresine bir kısım destek ve belediyemize de bir kısım hibe asfalt olarak da destekte bulunuyorlardı. Biz de bununla hem yollarımızı yeniliyorduk hem de bize bir katkı oluyordu Batman merkezinde. TPAO ve TÜPRAŞ, en fazla vergi veren kurumlar ve bu vergileri verdikleri iller İstanbul, Kocaeli veyahut da Ankara, büyükşehirler ve bütün çevresel etkinliğiyle beraber her şeyinden etkilenen Batman ilinde bir kuruş vergisinden Batman ilimiz olarak faydalanmıyorduk. Sadece faydalandıkları konularla ilgili sosyal projeler ve buna benzer bazı konulardı. Bu da son yıllarda bayağı bir kısıldı, geçen sene hiç verilmedi, bir önceki sene petrol ile TPAO'yla ismi anılmayan bazı illerimize çok ciddi meblağda asfalt verildi. Biz bu TPAO'nun Batman'ı ihmal etmemesi gerektiğini, sürekli Batman'a bu konularla ilgili bir destek verilmesi gerektiğini burada dile getirmek istiyorum.

Tabii, daha öncesinde Enerji Bakanımız da Batman'a geldiğinde -hep yerli ve millî diyoruz, elbette ki yerli ve millîliğe önem vermemiz lazım- Batman'da da Batman sanayisinin gelişmesiyle ilgili daha öncesinde de talebimiz olmuştu. Özellikle Batman'da sondajda ve aramada kullanılan bazı malzemelerin sanayide üretilebileceğini ve üretildiğini ve TPAO yönetiminin de buna öncelik vermesi gerektiğiyle ilgili görüşümü de beyan etmek istiyorum.

Bir petrol müzesi kurulmasıyla ilgili Sayın Bakanımızdan bir istirhamımız olmuştu ve kendisi de o zaman sizlere de verdiği talimatla olumlu karşılamıştı. Bu petrol müzemiz ne durumda, ne zaman bitecek, bu konuyla ilgili bir cevap vermenizi istiyorum.

Bir de ayrıca Batman Üniversitemiz var. Batman Üniversitemizde TPAO'nun Batı Raman'da yerleşkesi, sağında ve solunda âdeta uygulamalı bir petrol sahasında, âdeta uygulama alanında Batman Üniversitesi bünyesinde petrol ve doğal gaz mühendisliği var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Son bir dakika Sayın Vekilim.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Olur Sayın Başkanım.

Bu petrol ve doğal gaz mühendisliği mezunlarından en azından TPAO olarak kendi bünyenizde Batman Üniversitesiyle yapacağınız bir protokolle, her yıl bu bölümden mezun olan 2 veya başarılı olan ilk 3 öğrenciye TPAO bünyesinde iş vererseniz oradaki uygulama alanıyla belki dünyada çok ender, bir uygulama sahasında doğal gaz ve petrol mühendisinin olacağı bir alan olur. Bu konuda da sizden taleplerimiz var.

Elbette ki ben cevap olarak bunu söylemek istemiyorum, biz KİT'lerin muhatapları olarak muhalefetiyle, iktidarıyla hep birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleriyiz. Bizler elbette ki zaman gelir eleştireceğiz, zaman gelir teşekkür edeceğiz. Teşekkürlerimiz sadece tek taraflı, sadece olumsuz olanları da olumlu görerek değil, yeri geldiğinde bizim muhalefet milletvekili arkadaşlarımızdan daha sert eleştiri yaptığımıza arkadaşlarımız da şahittir.

Tekrar teşekkür ediyorum sabırlarınız için Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Buyurun Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Genel Müdür, bürokratlar, Sayıştayımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, diğer stratejik kamu iktisadi teşekkülleriyle birlikte Türkiye Varlık Fonuna devredilen Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, ülkemizde petrol sektörünün kurucu işletmesidir. Petrol sektörü ülkemizde kamu yatırımlarıyla entegre bir yapıda oluşturulmuştur. Varlık Fonunun yayımlanan son 2019 faaliyet raporunda bu hak teslim edilmektedir. Noktasına, virgülüne dokunmadan okumak isterim: “Türkiye’nin tek millî petrol şirketi olan TPAO, Türk petrol sektörünün pek çok ilklerini gerçekleştirerek aralarında PETKİM, TÜPRAŞ ve Petrol Ofisinin de bulunduğu 17 büyük kuruluşu ülkemize kazandırmıştır.” Çok doğru.

Peki, ne yapıldı? Petrol sektöründe daha önce TPAO’ya bağlı olan bu şirketler birer birer bu kuruluştan koparılıp özelleştirildi. Bu özelleştirmelerin büyük bir kısmı AKP iktidarı döneminde gerçekleştirildi. Yani yıllar içerisinde TPAO kolsuz, kanatsız bırakıldı, entegre bir yapıda olan yabancı petrol tekelleri karşısında güçsüzleştirildi. Daha birkaç yıl önce ise sondaj, kuyu tamamlama, jeofizik operasyonları kapsayan saha hizmetleri TPAO’dan koparıldı. Bu işlere ait her türlü araç, iş makinesi, kule, gemi, diğer ekipman, malzeme, sondaj, park sahaları ve müstemilatı “Turkish Petroleum International Company” adlı vergi cennetinde kurulmuş olan bir şirkete devredildi. Bu şirket BOTAS’a bağlı olsa bile vergi cennetinde kurulduğundan kamusal niteliği yoktur, ilgili faaliyetleri yürüten daire başkanlığı ise kapatılmıştır. TPAO, bu faaliyetleri artık kurum dışından hizmet alımı yoluyla gerçekleştirmektedir. Oysa TPAO’nun 6327 sayılı kuruluş kanununda, kamu adına hidrokarbon arama, sondaj, üretim, rafineri ve pazarlama faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulduğu yazmaktadır.

Bazı sorularla devam etmek istiyorum:

1) Karadeniz’deki doğal gaz keşfini gerçekleştiren TPAO’nun bu büyük potansiyeli ülkemize kazandırmak adına kuruluş kanununa uygun biçimde yeni yatırım planı bulunmakta mıdır?

2) Bir entegre zincir olarak örgütlenmesi gereken petrol sektöründe yine TPAO'nun kuruluş kanunundaki amacı doğrultusunda yeniden bir entegrasyona gitmeyi hedefliyor muyuz? Rafinaj ve petrokimya alanında yeni yatırım planınız var mıdır?

3) TPAO'nun bağlı ortaklığı olan Turkish Petroleum Overseas Company tarafından geçtiğimiz ay bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla -bu karar elimde- İstanbul merkezli olarak 21 milyon 450 bin 300 TL sermayeyle kurulan şirket hangi amaçla kurulmuştur?

4) Bu şirketin birçok yasadan da muaf olacağı doğru mudur? Şirket 5333 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun'a tabi olmaksızın yurt içinde ve yurt dışında faaliyet yürütebilecek midir? Şirket hakkında ayrıca Harcırh Yasası, Taşıt Yasası, Devlet İhale Yasası, Kamu İhale Yasası, Kamu İhale Sözleşmeleri Yasası, Türk Ticaret Yasası'nın bazı hükümlerinin uygulanmayacağı doğru mudur? Doğruysa, bu, denetim dışında olacağı anlamına gelmiyor mu? Yine, doğruysa bu durum geçen hafta Sayın Erdoğan'ın açıkladığı ekonomi reform paketinde taahhüt edilen şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesiyle nasıl bağdaşmaktadır?

5) 2 Aralıkta Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 9'uncu maddesiyle Doğal Gaz Piyasası Kanunu'na "Şirket kurulumu ve devir" başlıklı yeni bir madde eklenmiştir. Yeni şirketin de bu maddeye istinaden kurulduğu görülmektedir. Yine, bu hükme göre yeni kurulan şirketin en geç altı ay içerisinde yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, taşınırılarını, taşınmazlarını, gemilerini, taşıtlarını, personelini devralabileceği yazmaktadır. Bu düzenlemeyle daha önce yapılan yanlıştan dönülerek Turkish Petroleum International Company'e devredilen varlıkların yeniden TPAO'ya geçirilmesi mi hedeflenmektedir?

6) Rezerv keşfinin sunduğu ekonomik ve stratejik olanaklar düşünüldüğünde daha önce TPAO çatısı altında bulunan BOTAŞ ve TPAO'nun birleştirilmesi ve entegre edilmesi planlanmakta mıdır? TPAO'nun yeniden petrol sektörünün tüm halkalarında faaliyet gösteren bir dev şirkete dönüştürülmesi hedefi millî ve yerli enerji politikalarının içerisinde neden yer almamaktadır? TPAO yeni bulunan doğal gazın çıkartılması, taşınması ve pazarlanması aşamalarında herhangi bir özel sektör kuruluşuyla iş birliği yapmayı düşünüyor mu? Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının rezerv keşfinin hemen arkasından bu sektörde faaliyet gösteren yerli ve yabancı sermaye gruplarına yaptığı davet ne anlama gelmektedir?

7) Ekonomik reform paketinde yer verilen KİT reformu programına TPAO'nun dâhil edilmesi düşünülmüyor mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Reformdan TPAO'nun payına düşen ne olacaktır? Bu stratejik kuruluşumuzun kamusal niteliği ortadan kaldırılarak özel sektör şirketi mantığıyla yönetilmesi mi hedeflenmektedir? Kurulmuş çalışanların kamu istihdamı güvenceleri ortadan kaldırılacak mıdır?

8) Varlık Fonuna devir nedeniyle TPAO ve BOTAŞ'ın bir avantajı oldu mu, yoksa bu iki kuruluşumuz ekonomiye kaynak yaratmak için oluşturulan Varlık Fonunda ipotek altında mı tutulmaktadır?

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın GİRGİN.

Son konuşmacı olarak Sayın Kaşıkçı, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de aslında bir teşekkür için söz almış bulunmaktayım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Doya doya teşekkür edin.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Doya doya teşekkür ediyorum Türkiye Petrollerine, doya doya teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Genel Müdürüm, Türkiye Petrollerinin çok kıymetli yöneticileri; hepiniz Komisyonumuza hoş geldiniz.

Komisyonumuzla ilgili bundan önce üst Komisyon toplantısında, daha sonra alt komisyon toplantılarında Komisyonumuzu daha yakinen tanıma fırsatı elde ettim. Ben böyle bir kurumumuz olduğu için Türkiye olarak çok şanslı olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Özellikle bu kurumun başında bu şekilde cansiperane, gecesini gündüzüne katıp Türkiye'nin bir üst lige çıkması için nasıl mücadele verdiklerini de tüm arkadaşlarımız yakinen biliyoruz.

Ben bir teşekkürü de bu kuruma özellikle bu derin denizlerde sondaj çalışması yapabilme kabiliyeti kazandıran, gerek sismik gemilerle gerek arama ve sondaj gemileriyle önemli bir vizyon ortaya koyan Berat Albayrak Bey'e çok teşekkür etmek istiyorum. Sayın Bakanımın derin denizlerde sondaj yaptığı sırada o gemide, aynı zamanda Alparslan Bey'in günlerce kaldığını da biliyorum.

Dolayısıyla, bizim için gerçekten çok önemli gelişmeleri çok kısa zaman içerisinde bize yaşattılar. Türkiye Büyük Millet Meclisinde Genel Kurulda da Türkiye Petrolleriyle ilgili yapmış olduğum konuşmada buna sıklıkça değindim. Bizim, Türk milleti olarak, Türk milletini istikbalde, daha iyi şartlar altında yaşatmamız için bir kere enerjide dışa bağımlılıktan kurtulmamız gerekiyor. Bunu yapacak olan kurumlarımızın en başında gelense Türkiye Petrolleri. O derin denizlerde, özellikle Doğu Akdeniz'de ne zor şartlar altında, nasıl arama yaptıklarını alt komisyonla gittiğimiz zamanki yapmış olduğumuz toplantılarda Sayın Genel Müdürümüz bizlere açıkladılar. Daha sonra bizim yaptığımız çeşitli okumalarda da yine arkadaşlarımız, Türkiye ileride daha özgür olsun, her yıl dışarıya milyarlarca dolar para harcamasın diye gerçekten büyük bir yoğunluk içerisinde çalışmaktalar.

Ben Sayın Genel Müdürümüzün sunumuna yetişemedim, bundan dolayı da kusura bakmasınlar, Genel Kurulda acil bir görüşme vardı, o yüzden oradaydım. Ben tekrardan Kurumumuza, Sayın Genel Müdürümüz başta olmak üzere tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, Allah sizlerden razı olsun. İnşallah bize Karadeniz'den müjdeyi verdiniz biz Doğu Akdeniz'den çıkacak diye beklerken...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Akdeniz'den de gelebilir.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Allah'ın izniyle gelecek, ondan en ufak bir şüphemiz yoktur ve daha yoğununu da Doğu Akdeniz'de bulacağız. Yeter ki biz birlik ve beraberliğimizi bozmayalım, yeter ki kurumlarımızın konsantrasyonunu bozmayalım. Bu kurumlarımız gerçekten zor şartlar altında vatana, millete hizmet veriyorlar. Yine, Sayın Genel Müdürümüzün şahsında olmak üzere, ekip içerisinde birçok arkadaşımızın, özellikle şahıs olarak da birçok ambargoyla karşı karşıya kaldıklarını da yakinen biliyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, ben sunumun başında yoktum ancak şunu merakla öğrenmek istiyorum: Karadeniz'de Tuna 1 Kuyusunda çıkan doğal gazı bir platform üzerinde mi taşıyacaklık, yoksa direkt deniz tabanından borularla mı karaya çıkaracaklık, o konuyla ilgili bir bilgi alamamıştım. Eğer bu konuyla ilgili bir bilgi verirseniz çok sevinirim. Çünkü, eğer platform olacaksa bu bize yeni bir ufuk açacak diye düşünüyorum. Özellikle bunun cevabını sizden istirham ediyorum.

Bir konu daha var Sayın Genel Müdürüm, derin denizlerde, sondaj faaliyetlerinde özellikle o kullanmış olduğumuz sondaj borularının dışarıdan ithal getirildiğini geçen üst komisyon toplantısında da alt komisyon toplantısında da konuşmuştuk, ifade etmiştik. Hatay'da önemli bir çelik üreticimiz var, dünya çelik sektöründe çok önemli oyuncularından biri hâline geldi, Tasyalı Holding –burada isim

vermemde herhangi bir sakınca yoktur diye düşünüyorum- şu an Hatay İskenderun bölgesinde 1,5 milyar dolarlık bir yatırıma başladılar. Sadece çelik üzerine, özellikle yassı çelik üretiminde gerçekten Türkiye'nin önemli markalarından biri oldu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Özel sektör mü?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Özel sektör.

Bu firmanın yetkilileriyle Hatay'da bir araya geldik, hatta onlara şunu söyledim: Türkiye Petrolleri derin denizlerdeki sondaj faaliyetlerinde ithal sondaj boruları kullanıyor, acaba bu sondaj borularını sizler yapamaz mısınız? Bilgileri, birikimleri, geçmişte yapmış oldukları bu işlerden dolayı bu soruyu kendilerine sormuştum. Onlar da çok rahat bir şekilde o sondaj borularını üretebilecek kapasiteye sahip olduklarını bizlere ifade ettiler. Bu manada şayet bir görüşme olursa, hiç değilse ithalatta bir kalemin daha üzerine çarpı atma imkânı hepimizin karşısına çıkar diye düşünüyorum.

Ben tekrardan sizlere, Sayın Bakanım, tüm ekibinize teşekkür ediyorum; Allah yâr ve yardımcınız olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin görüşlerini ve sorularını dinlediniz. Şimdi, soruları yanıtlamak üzere sözü size vereceğim, ayrıca, sizden sonra da Sayın Bakan Yardımcıma da söz vereceğim.

Yazılı olarak da burada açıklamanız gerekenleri, yanıt vermeniz gerekenleri kısa bir şekilde yanıtlarsanız sevinirim. Ayrıca da yazılı olarak da verebilirsiniz.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN – Anlaşıldı Başkanım.

Aslında, elimden geldiğince bütün soruları not etmeye gayret ettim. Müsaadeniz olursa, sondan başlayarak sözlü cevap verebileceğimiz hususlara dokunayım. Diğer hususlarla ilişkili yazılı cevapları buyurduğunuz gibi arz edeceğiz.

Önce, anlaşılan, Sakarya sahasıyla ilişkili bir genel bilgilendirme ve bugün itibarıyla projenin ne noktasındayız, neler yaptık, bununla ilişkili çok kısa bir bilgi arz etmekte fayda görüyorum.

Sakarya gaz sahasında 17 Ağustos 2020 tarihinde açıklanan keşif Tuna-1 Kuyusu'nun rezervuar-1 ve rezervuar-2 seviyeleriyle ilişkiliydi. Sondajın devam eden evrelerinde rezervuar-3 ve rezervuar-4'ten elde edilen yeni verilerle, yeni girdilerle beraber rezervuar bilgisi güncellemesi yapılarak 405 milyar metreküp üretilabilir gaz rezervinin –bunun altını çizerek söylemek istiyorum, üretim faktörleri de hesaba katılarak yapılmış bir değerlendirmedir- olduğu hesaplanmıştır. Arkasından, Sakarya gaz sahasıyla ilişkili 2.200 kilometrekare üç boyutlu sismik alan içerisinde yaptığımız sismik yorumlarla birlikte ikinci ve üçüncü tespit kuyuları kazılmıştır. İkinci ve üçüncü kuyular sonuçlandırılmıştır. Üçüncü kuyudan bugün itibarıyla sondaj gemimiz, operasyon merkezimiz Filyos Limanı'na doğru seyir hâline geçmiştir dördüncü kuyuya doğru. Dördüncü kuyunun bir arama kuyusu olması planlanmaktadır. Bakanlığımızın takdir ve değerlendirmesine arz edeceğiz konuyu. Bu çerçevede içerisinde yürütüyoruz. 2 tane daha kuyu açıldı, bu açılan kuyularda elde edilen veriler değerlendirildi. Sonuçlar Sakarya gaz sahasındaki bulguları teyit eder niteliktedir. Mühendislik çalışmalarımız devam etmektedir. İlave sahanın “upside”nda olabilen potansiyellerin değerlendirilmesi için de sismik alanımız genişletilmiş ve 10 bin kilometrekareye çıkarılmıştır, 10.200 kilometrekare ilave sismik çalışma planlanmıştır.

Bu çalışma da bitmek üzeredir, yüzde 97'si tamamlanmıştır, bir hafta on gün içerisinde kalan yüzde 3'ü de bitecektir. Bu çalışmadan gelen verilerle beraber sahanın içerisinde büyük resmi daha iyi değerlendirebilme şansına sahip olacağız.

Sakarya gaz sahasında deniz üzerine herhangi bir platform koymadan, tamamen “subsea tieback” deniz tabanına yerleştireceğimiz üretim sistemleriyle beraber oradaki boru hatları marifetiyle deniz tabanından o sistemlerden gazı alarak karaya getirdiğimiz, karada bir işleme merkezinde gazı proses ederek ilgili dağıtım şebekesine vereceğimiz bir planlama içerisindeyiz. 2023 yılı hedefimiz, ilk gaz hedefi olarak günde 10 milyon metreküp gazı “receiving terminali”ne, işleme merkezine teslim edebilecek şekilde planladık. Bunun için 10 tane kuyu açılacak. Bu 10 tane kuyu adım adım planlandı, aşama aşama devam ediyor. Yaptığımız sondajların arkasından ikinci bir faaliyet evresi olarak kuyu tamamlama ve kuyu testleri evreleri planlanmış durumda. Şu anda biten tespit kuyularının, Türkali-1 ve Türkali-2 kuyularının testlerinin yapılması için son hazırlıklarımızı ve son sertifikasyon sürecimizi tamamlıyoruz. Bir aksilik olmazsa inşallah önümüzdeki ayın ortasında test sürecine başlıyoruz. Test süreciyle, uzun süreli akış testleriyle beraber rezervuar dinamiklerini çok daha iyi anlama şansımız olacak.

3 bölümü var projenin. Bunlardan biri, deniz tabanına yerleştireceğimiz sistemler. Biri, boru hatları, deniz tabanına sereceğimiz boru hatları. Bir diğeri de karaya yapacağımız proses merkezi. Karaya yapacağımız proses merkezi keşfin yapıldığı alana en yakın kara noktası olan Filyos Limanı çevresinde gerçekleşecek. Bununla ilişkili olarak yer tahsisleri vesaire gerçekleştirildi. Sanayi Bakanlığının inisiyatifinde olan, organize sanayi bölgesi olarak planlanmış yerde ilk proses merkezi burada oluşturulacak. Filyos Limanı, Filyos Limanı'nın bir kısmı, Filyos Limanı'nın batı iskelesi bizim operasyonlarımız için lojistik merkezi olarak kullanılacak. Bir de bölgede bir yer bilimleri merkezi, rezervuar jeofiziği merkezi oluşturacağız; bu çerçeve içerisinde ilk yapılanmayı düşünüyoruz. Bunun arkasından, burada, tabii, nitelikli iş gücüyle ilişkili bir istihdam oluşacağı ortada; bu sürecin içerisinde ortaya çıkacak.

Sayın Başkanım, sayın üyeler; bizim özellikle yerleşmeyle ilişkili, yabancı firmaların desteğine ihtiyacımız olan noktalarda yabancı firmalardan beklediğimiz tek bir cevap var: Türkiye’de ne kadar yatırım yapılacak? Türkiye’ye ne kadar teknoloji transfer edilecek? Türkiye’de ne kadar istihdam sağlanacak? Her bir firmadan -irili ufaklı- bunun takibini yapıyoruz, emin olabilirsiniz bundan. Bu bir sistem içerisinde yapılıyor; izlenebilir, denetlenebilir bir sistem içerisinde yapılıyor bu yerleştirme meseleleri.

Sakarya projesiyle alakalı ilk hedef 2023’te 10 milyon metreküp gazdır, somut hedefimiz bu; projenin ilk fazıdır bu. Arkasından gelecek fazlarla beraber bölgeden elde edeceğimiz üretim miktarının artacağını da söylemek lazım. O da bir planlama içerisinde ama Üçkuyu’nun bize verdiği teknik veriler ilk fazdaki belirsizlikleri çok net bir şekilde ortadan kaldırmıştır, onun müjdesini verebilirim.

Şimdi, müsaadenizle, geriye dönük olarak kısaca devam edeyim.

Tuna 1’le ilişkili Sakarya’da herhangi bir yüzey platformu olmayacak. OTC’nin kuruluş amacıyla ilişkili konu. OTC aslında tamamen bir mecburiyetten ortaya çıkmış bir şey. Bizim, Doğu Akdeniz’de yürüttüğümüz faaliyetlerle ilişkili içerisinde bulunduğumuz ticari, politik, teknik ambargoları ve zorlukları aşabilmek çerçevesinde esnek, hızlı istihdam, teknik imkân, ekipman tedariki konusunda çözüm geliştirmek için oluşturduğumuz, dönüştürdüğümüz bir yapı; zaten mevcut olan bir yapılanmanın dönüştürülmüş bir biçimi aslında.

Batman'daki 20 personelle ilişkili Sayın Vekilimizin bir sorusu oldu. 2018 yılında başlayan bir hizmet alımıydı. Aslında doğrudan Türkiye Petrollerinin çalışanları, Türkiye Petrollerinin kadrosunda olan arkadaşlarımız değil; aslında o işin, hizmet alımının bitmesi akabinde TPIC tarafından Kurumumuza sağlanan bir hizmet olduğu için aslında işin kendisi devam etmedi. İş TPIC tarafından bize sağlanan bir hizmet çerçevesinde yürüyor. Sözleşmenin sona ermesi ardından böyle bir gelişme oldu. Bu konuyu detaylarıyla arz etmiş olayım, yazılı cevapta daha detaylı cevap sunacağım Sayın Vekilim.

Van Korsot ve Muradiye'deki konularla ilişkili cevapları şöyle arz edeyim: 55 kilometre bir sismik planladık, başladık biz bu çalışmaya Sayın Vekilim. Sismiği tamamladıktan sonra, değerlendirmelere göre Muradiye bölgesinde en uygun bir arama kuyusu lokasyonu tespit edip aslında orada bir petrol potansiyeli var mı, yok mu, bunu daha net bir şekilde ortaya koyacağız.

Motorin hırsızlığı konusuyla ilişkili sorular gündeme geldi. Motorin hırsızlığı konusu Türkiye Petrollerinin operasyonel ihtiyaçları için kullandığı yakıttaki istisnalarıyla ilişkili bir konu. Aslında doğrudan bizim ürettiğimiz ürünün suistimali değil de satın aldığımız araçlarımız için, iş makineleri için, motorlarımız için kullandığımız yakıtlardaki istisnalar sebebiyle yakıtı biz daha ucuza, ÖTV ve KDV muafiyetiyle alıyoruz. O yakıtlarla ilişkili, müteahhit firmalarımızın zaman zaman, birtakım suistimale konu olan durumlarıyla ilişkilidir bu motorin hırsızlığı konusu. Soruşturması devam ediyor. İlgili, bu konuda adı geçen personel işten çıkartılmış, ilgili rakamın tamamı müteahhit alacaklarından mahsup edilmiştir, onun bilgisini vereyim. Bu konuda hassasiyetimiz yüksek, bundan emin olabilirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burada istisnaları kaldırıp o, şu andaki size istisna tanınan tutar kadarından...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Açalım mikrofonunuzu da öyle konuşun Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – ...alma hakkı gibi bir şey yapılırsa tümüyle zaten en başından engellenmiş olmaz mı? Mümkün mü böyle bir şey?

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Sayın Vekilim, o, siyasi bir karardır. Sahadaki yürüyüş açısından aslında daha iyi bir denetlemeyle, daha sağlıklı bir denetlemeyle ve daha şeffaf bir denetlemeyle bunu sağlayabiliriz. Biz mevcut hâlin devamının daha iyi olduğunu düşünüyoruz operasyon açısından ama siyasi değerlendirme sizlerin takdirinde olan bir husustur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Hurdalarımızla ilişkili bir konu gündeme geldi. Biz 2018 yılından beri bütün metal atıklarımızı Makine Kimya Endüstrisine teslim ediyoruz. Çevre duyarlılığımız en az sektörde faaliyet gösteren özel sektör şirketleri kadar. Devletin himayesi, devlet kurumlarının Türkiye Petrollerinin faaliyetlerini himaye etmesi hususu söz konusu değil, bilakis biz de aslında muzdaribiz, aksi durumdan muzdaribiz. Biz hiçbir özel sektör şirketinin ödemediği hasılat payını ödemek yükümlülüğü altında idik, son bir gelişmeyle beraber, Hazine tarafından, Bakanlığımızın yürüttüğü yoğun çalışmalarla beraber hasılat payı uygulaması kaldırıldı. Ama bugüne kadar Türkiye Petrolleri sektörün standardı neyse çevre duyarlılığı konusunda onları yapmıştır, bu konuda en ufak bir endişeye mahal verecek bir husus yoktur.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye Varlık Fonuna geçince mi hasılat payı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Vekilim, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Bu, Hazine tarafından yapılan bir değerlendirme ve uygulama, Bakanlığımızın çalışmaları sonucu gelişen bir durum. Bunun konuyla çok ilişkisi yok ama yani ona öyle cevap...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hangi tarihte hasılat payı kaldırıldı bilgisini verirsiniz yazılı olarak...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, burada sorulan sorulara yazılı olarak cevap verin lütfen.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Anlaşıldı Sayın Vekilim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamamlayalım konuşmamızı.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Bizim bir kiralık yer hususumuz söz konusu değil, sadece petrol aramacılığı yaparken lokasyon yani kuleyi yerleştireceğimiz bir saha için aşağı yukarı 8-10 dönüm civarında -yerine bağlı olarak ufak değişiklikler göstermekle birlikte- araziye ihtiyacımız oluyor. Bugüne kadar bunlar hep kamulaştırmayla temin edilmiş yerler ama biz bunu, petrolü arayalım, yeri kiralayalım eğer bir şey çıkmazsa vatandaşa iade edelim, vatandaşın yerini boşuna kamulaştırmış olmayalım düşüncesiyle bazı arazilerin kiralanması yoluna gittik, kiralaması konusu budur. Bununu dışında tamamen biz kendi yerimizde faaliyet gösteriyoruz, Türkiye Petrolleri kamunun öz malı olan yerlerde kamu şirketi olarak faaliyet gösteriyor.

Trakya aramalarıyla ilişkili bir bilgi arz etmek isterim sayın heyete: Bugüne kadar Türkiye’de toplam 16 milyar metreküp gaz üretilmiştir Sayın Başkanım. Sakarya gaz sahasında yapılan keşif büyüklüğü -tamamen aslında rakamlar kendini izah eder niteliktedir- 405 milyar metreküp. Bugüne kadar Silivri en büyük doğal gaz keşfimiz, 4 milyar metreküp. Hamitabat 3 milyar metreküplük bir rezerv var, doğrudur, Akçakoca’da denizde bir rezerv keşfi yapılmıştır, 1,5 milyar metreküp, hâlâ bugün gaz üretmektedir ama çok düşük bir miktar gaz üretmektedir maalesef rezervuarın ömrünün sonuna gelmiş durumda. Oysa bütün bunlara bakıldığında Sakarya 405 milyar metreküp rezervuar büyüklüğüyle en büyük gaz keşfidir ve dünyada da literatüre bu çerçevede içerisinde girmiştir.

RPA’yle ilişkili çalışmalarımız devam ediyor, daha iyi, daha izlenebilir finansal izlenebilirlik bizim için en önemli konu, denetlenebilirlik çok önemli bir konu, bunu çok önemsiyoruz ve ciddiye alıyoruz kurumsal olarak bu konuda çalışmalarımızı yürütüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Genel Müdürüm, Sayın Bakan Yardımcımıza da söz vereceğim için.

Bir kurum daha var dışarıda görüşmeyi bekleyen, görüşülmesi gereken. Onunla ilgili kısa bir görüşme yapılacaktır.

Lütfen toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Anlaşıldı.

Sayın Başkanım, son bir konuyla ilişkili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olarak verelim lütfen.

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MELİH HAN BİLGİN - Peki, tamam, bundan sonraki cevaplamaları yazılı yapacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri; ben de öncelikle, söz verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Çok kısa, birkaç hususla, özellikle Bakanlık olarak ve siyaseten alınan kararları kısaca belki izah etmek ve sorulan sorulara cevap vermek gerekiyor.

Türkiye’de doğal gaz ve petrol aramacılığında 2016 yılından itibaren aslında çok ciddi bir dönüşüm ve paradigma değişikliği yaşandı. “Bugüne kadar yapılanların dışında farklı neler yapılabilir?” noktasında bir arayış içerisindeydik. Türkiye’nin Akdeniz’deki derin deniz aramacılığıyla alakalı ilk toplantıyı Bakanlıkta 31 Mart 2016 tarihinde yaptık Değerli Başkanım. Bu toplantıdan sonra... Çünkü Akdeniz’deki potansiyeli, orada bazı başka ülkelerin yaptığı çalışmalarını da gördükten sonra Türkiye’nin mutlaka bu sahalarda doğal gaza olan bağımlılığını, petrole olan bağımlılığını azaltmak üzere çalışmamız gerektiğine, daha yoğun çalışmamız gerektiğine karar verdik. Çünkü o güne kadar açıkçası Karadeniz’de yapılmış birkaç derin deniz sondajı vardı -hepinizin malumu olduğu üzere- ama Akdeniz’de böyle bir sondaj faaliyetimiz yoktu. Onun dışında, Türkiye Petrollerini yeniden yapılandırmak ve gerçekten -aslında biraz önce ifade edildi- yani dünyadaki örneklerine benzer bir konuma getirmek adına biz servis operasyonlarını Türkiye Petrollerinin ekipmanlarını daha önce kurduğumuz Turkish Petroleum International Company şirketine -o da bir kamu şirketi, yüzde 100 devletimize ait- geçirmek suretiyle orayı bir millî servis şirketi yapma hedefiyle yola çıktık. Türkiye Petrollerinin de yine, dünyadaki örneklerinde yani Shell’de, BP’de, ExxonMobil’de olduğu gibi sadece arama ve üretim odaklı bir şirket olmasını hedefledik. 2016 yılı hem, bu yeniden yapılanma hem de bu deniz aramacılığıyla alakalı faaliyetlerle geçti ve 27 Temmuz 2017’de Fatih sondaj gemisi için Norveç’te el sıkıştık, anlaştık ve gemileri kendi bünyemize katıp ilk gemiyle başladık.

Burada yine soruldu, Sayın Gaydalı sordu galiba “Neden bunları kiralamadınız?” diye. Bunun aslında 3 tane temel sebebi var, bu kararı verirken 3 temel noktadan hareket ettik. Birincisi, maliyetle ilgili bir karardı bu. Biz dünya petrol sektörünün gidişatını gördük ve orada bu gemileri çok ucuz bir şekilde bünyeye katabileceğimizi düşündük ve dolayısıyla bizim nihai sondaj maliyetlerimizin düşmesini hedefledik. Biraz önce, aslında, başlangıçtaki sunumda Genel Müdürümüzün bir slaytı vardı; deniz aramacılığındaki maliyetlerimiz yüzde 83 aşağı gelmiş durumda. Yani bizim geçmişte belki 100 birime kazdığımız şey şimdi 17’lere gelmiş durumda. Dolayısıyla, bu maliyet esaslı motivasyon yerine gelmiş durumda.

İkinci husus, bir kararlılık göstergesiydi. Yani Türkiye kendi deniz filosuyla, sismik ve sondaj gemileriyle bu bölgedeki faaliyetlerinde “Sadece böyle 1 kuyu kazdık, işte, gemi kiraladık veya Karadeniz’de 5-6 kuyu kazdık ama maalesef o çalışmalardan bir netice almadık.” şeklinde değil; uzun soluklu, 2023’e kadar Akdeniz’de, Karadeniz’de yapacaklarımızı 2016’dan itibaren planlayarak yola çıkmıştır. Bu, kararlılığı göstermek açısından da önemliydi.

Ama bütün bunların ötesinde, üçüncü sebep de: Biz, siyasi, uluslararası arenada, uluslararası siyasette karşılaşacağımız sıkıntıları da gördük açıkçası, neler olabileceğini gördük ve bunları da hemen her aşamada yaşadık açıkçası.

Bugün saat 11’de yurt dışından bir şirket bizim ziyaretimize geldi. Bu şirket, bizim Akdeniz’deki operasyonlarımızda, hemen ilk kuyudan sonra bizi maalesef terk eden ve bizi âdeta kaderimizle baş başa bırakıp Akdeniz’in ortasında terk eden bir şirket. Çok meşhur, dünyaca ünlü bir şirket. Bu şirket işte, bugün bir anlamda hem günah çıkarmak hem Türkiye’de aslında, Karadeniz projesinde olmak, katkı koymak, o geçmişteki hatayı düzeltmek -birtakım yöneticileri de değişmiş- için bizleri ziyaret etti, bizden sonra Türkiye Petrollerine gittiler ve şunu söylüyorlar: “Biz aslında buralardan isteyerek ayrılmadık.” Kendi başkentlerinden, kendi dışişleri bakanlıklarından gelen telefonlar üzerine Türkiye’nin o operasyonlarından, Türkiye Petrollerinin operasyonlarından çekildiklerini ifade ettiler. Oradaki esas amaç, varılmak istenen şey şuydu: “Türkiye Petrolleri, efendim, bu servis şirketleri de buradan çekilirse bu operasyonlar akamete uğrar, dolayısıyla Türkiye de bu işlerden vazgeçer” idi ama çok şükür, Türkiye Petrollerinde çalışan Türk mühendisler ile Türk çalışanlarımızla biz bu operasyonları

hiçbir kaza olmadan, Allah’a çok şükür, herhangi bir çevresel felaket... Biliyorsunuz, işte, Meksika Körfezi’nde çok büyük bir petrol felaketi yaşandı. Çevresel, emniyetle alakalı hiçbir şey yaşamadan ve maliyetleri de son derece düşük bir şekilde 8 kuyuyu Akdeniz’de tamamladık, Karadeniz’de de şimdi 3 kuyu kazdık ve bu işler başarıyla devam ediyor. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti herhangi bir aksama olmadan bu operasyonları başarıyla yaptı, varılmak istenen, onların yapmak istediği şey de gerçekleşmiş olmadı ama bu şirketlerin birçoğu bu kârlardan mahrum kaldılar, şimdi de Türkiye’ye gelmek için çok türlü şekillerde bize “Efendim, biz çok daha rekabetçi fiyatlarla geliriz, mutlaka burada oluruz, yerleşmeye katkı sağlarız, burada fabrika kurarız.” gibi şeylerle Türkiye’ye tekrar gelmek istiyorlar. Dolayısıyla gemilerin, kendi gemilerimiz, millî gemilerimiz olması stratejisinin, vizyonunun arkasında aslında böyle bir bakış açısı vardı; bunun da haklı olduğunu görüyoruz. “Kervan yolda düzülür.” misali yani âdeta o kadar zorlukla karşılaştık ki bu süreç içerisinde, o şirketler gitti, çalışanlar gitti, çalışanlarımıza hiçbir hukuki dayanağı olmadan yaptırımlar uygulanmaya başlandı. Sırf dediğim gibi, Türkiye’nin bu kararlılığından vazgeçmesi için ama biz bunların hepsinin üstesinden çok şükür geldik. Bu süre içerisinde şunu da yapmaya çalışıyoruz: Şimdi, Karadeniz gazıyla ilgili çok şükür orada keşfimiz var. Bunu 2023 yılında ilk gazı Türkiye’deki doğal gaz şebekesine, BOTAŞ’ın hattına vermekle alakalı gece gündüz bir çalışma yürütülüyor. Şimdi, zaman bizim için önemli, cumhuriyetimizin 100’üncü yılı, Türkiye doğal gazda bu sene yaklaşık 48 milyar metreküp -BOTAŞ Genel Müdürümüz eminim bilgi vermiştir- tüketim yaptı, Avrupa’nın 4’üncü büyük piyasası ve bu gazın tamamını ithal ediyoruz. Şimdi, ekonomide cari açık oluşmasın diye bizim hemen evleyletme bu gazı Türkiye’ye getirmemiz, aslında dışarıdan ithal edeceğimiz gaz miktarını her gün azaltacak ve inşallah, 2025-2026’ya geldiğimizde Türkiye’nin bugünkü ihtiyacının en az yüzde 30’u şu andaki keşif bölgesinden sağlanmış olacak, bu çok önemli bir artı olacak ülkemiz için.

Ben bir şey istirham ediyorum siz değerli vekillerimizden, Komisyon üyelerimizden ve aslında bütün milletimizden şunu istirham ediyorum: Şimdi, geçmişte, açıklanan -ki Genel Müdürümüz ifade etti- oralarda da birtakım keşifler yapıldı ve gaz üretildi ama bunlar ölçek olarak bugünkü Karadeniz ölçeğiyle mukayese edilebilir ölçülerde değildi. Sakarya gaz keşfi, hakikaten, dünya ölçeğinde, bütün dünyanın baktığı ve gaz keşfi olarak dünyada geçen sene ilk sıradaki keşiftir. Yani Türkiye Petrollerinin mühendisleri, Türkiye Petrollerinin çalışanları; bu ekip bu işi başardı. Yani orada “Şu lokasyonu delelim.” diyen arkadaş, Türkiye Petrollerinde çalışan arkadaşlar, bir ekip, dışardan, sağdan, soldan değil. Dolayısıyla bu başarı bu ekibe ait, Türkiye Petrolleri ve çalışanlarına ait. Onun için, zaman zaman hani böyle çalışanların yabancı olduğu veya şirketlerin yabancı olduğu gibi şeylerle bu başarı biraz gölgeleniyor. İstirhamım bu ekibi daha motive -ki onu da gördüm yani o birliği de burada görüyoruz, her yerde de görüyoruz çok şükür- onları daha motive... İşte “Şu kadar kişi emekli oldu; efendim, çok iyi çalışanlar emekli edildi, az çalışanlar...” sanki geride kalan ekip böyle yetkin olmayan bir ekip gibi bir algı oluşuyor. İstirhamım, bu ekibe inanın, bu ekip gerçekten çok önemli bir aşamayı geçti ama henüz bu iş bitmedi. Bizim bu gazı getirebilmemiz... Hakikaten, inşallah, gemiye gidersek hep birlikte ne kadar büyük bir operasyon olduğunu hep beraber göreceğiz inşallah.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım Sayın Bakan Yardımcım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALPARSLAN BAYRAKTAR – Keşke Covid imkân verse Sayın Başkanım, böyle en azından belki birkaç üyemizi belki gece orada ağırlamak da şey olur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Geleceğiz inşallah. İnşallah, olur.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ALPARSLAN BAYRAKTAR – Dolayısıyla biz bu operasyonu kararlılıkla devam ettiriyoruz. Enerjide dışa bağımlılık meselesi bir millî güvenlik meselesidir. Bu yaklaşımı da buradan gördük. Ben bu açıdan da tekrar teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Keşke 2016 yılından önce yapsaydı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Bakan Yardımcım.

Şimdi Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 2017 bilançosu ve 1 milyar 130 milyon 149 bin 378,45 kuruş TL dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 2018 yılı bilançosu ve 5 milyar 745 milyon 540 bin 698,7 kuruş TL dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasnife sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, Sayın Bakan Yardımcım; bizler de teşekkür ediyoruz, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyoruz, Allah yardımcınız olsun.

Diğer toplantıya geçeceğiz.

2.- Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 1/1/2017-4/4/2017 hesap döneminin görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin 1/1/2017-4/4/2017 hesap dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine devam ediyoruz.

Değerli üyelerimiz, denetimini yaptığımız kuruluşun 4/4/2017 tarihi itibarıyla özelleştirilmesi tamamlanmıştır. Toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerinin kendilerini Komisyona tanıtmalarını rica edeceğiz.

Evet, diğer kurumu alalım hemen.

Evet, buyurun. Kendinizi tanıtır mısınız?

TP PETROL DAĞITIM AŞ ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI UZMANI CAVİDE PINAR VAROĞLU – Özelleştirme İdaresi Başkanlığında ilgili proje grup başkanlığı uzmanıyım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, evet, kısa bir sunum var herhâlde, hemen sunuma geçelim.

Buyurun.

TP PETROL DAĞITIM AŞ ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI UZMANI CAVİDE PINAR VAROĞLU – Evet. TP Petrol Dağıtım AŞ Özelleştirme Yüksek Kurulunun 15/6/2015 tarih ve 2015/55 sayılı kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

TP Petrol Dağıtım AŞ'nin sermayesinde bulunan yüzde 100 oranındaki idare hissesinin satışı amacıyla 1 Ağustos 2016 tarihinden itibaren yapılan duyurularla ihaleye çıkılmış, 20 Ekim 2016 tarihi itibarıyla sonuçlandırılan ihalede 490 milyon TL'yle Zülfikarlar Holding AŞ'den en yüksek teklif alınmış, 28/12/2016 tarihli ve 2016/96 sayılı ÖYK kararıyla satış onaylanmış ve 19/1/2017 tarihli Resmî Gazete'de ÖYK kararı yayımlanmıştır. Zülfikarlar Holding AŞ grup şirketi olan Turkuaz Petrol Ürünleri AŞ'yle 4/4/2017 tarihinde imzalanan satış sözleşmesiyle şirket hisselerinin özel sektöre devri tamamlanmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 1/1/2017-4/4/2017 dönemindeki çalışmaları üzerinde Sayıştay tarafından yapılan incelemeler sonunda şirketin özelleştirilmesine yönelik taraflar arasında 4/4/2017 tarihinde tanzim ve imza edilerek akdedilmiş bulunan hisse satış sözleşmesinin eki şirket hisselerinin tümünün devrine ilişkin tutanak ile muvakkat hisse senedi ilmhaberinin ciro ve teslim sureti özel yatırımcıya devir, temlik edilmesi ve 1/1/2017-4/4/2017 tarihleri arası dönemdeki şirket faaliyetlerine yönelik inceleme ve soruşturmayı gerektiren bir hususa rastlanmaması nedeniyle ileriye yönelik herhangi bir öneriye yer verilmemiştir. Bu nedenle geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim. Söz isteyen? Yok.

Şimdi de Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin 1/1/2017-4/4/2017 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin sermayesindeki yüzde 100 oranındaki kamu payı yapılan ihale sonucunda satılan, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 28/12/2016 tarih ve 2016/96 sayılı kararıyla satış işlemi onaylanan, 4/4/2017 tarihinde hisse devir işlemi yapılan şirketin bu durumu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, 1/1/2017-4/4/2017 hesap dönemi sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur. Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin 1/1/2017-4/4/2017 hesap dönemine ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 23 Mart 2021 Salı günü Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 17.45